

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.-, lanskoletne 2.-; mesečna naročnina Din 20.-, za tujino 30.-. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Alek. sandrova cesta št. 24, tel. 29-00. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek, rač. Ljubljana 15.621.

Št. 90 a

Ljubljana, nedelja, dne 19. aprila 1931

Leto II.

Dr. Engliš, odstopilviš. finančni minister. Za njegovega naslednika je bil imenovan guverner poštne hranilnice dr. Karel Trapl.

Povratak predsednika Doumerguea

Pariz, 18. aprila. AA. Ob 10.20 dopoldne je došel v Pariz na povratku iz Tunisa predsednik francoske republike Doumergue. Na postaji so ga pozdravili predsednik vlade Laval z vsemi ministri, predstavniki oblasti in mnoge druge osebnosti. Velika množica ljudstva je predsednika republike prisrčno pozdravljala.

Nemško-francoski incident

Berlin, 18. aprila. AA. Nocoj so objavili tak komunikat:

Trije francoski oficirji, med njimi član francoskega poslanstva, so zaprosili nemške oblasti, da jim dovolijo posetiti bojna polja pri Tannenbergu in Gumbinnenu. Prvi dan so se častniki mudili v spremstvu tamošnjega francoskega konzula v Königsbergu. Ker so fotografirali vojaške vežbe v artilerijski vojašnici, jih je straža aretirala. Ko so dognali njihovo identiteto, so jih izpustili in jim zaplenili fotografske aparate. Kompetentne nemške oblasti smatrajo, da je bilo vedenje inozemskih častnikov v nemškem trdnjavskem območju nekorrektno. Nemško zunanje ministrstvo je v tem smislu protestiralo pri francoskem poslanstvu.

Kriza v avstrijski vladi

Dunaj, 18. aprila. d. Levičarski listi pišejo, da ne bo ostalo pri delni krizi v ministrstvu za socialno skrbstvo, katerega načelnik dr. Resch je, kakor znano, podal ostavko, temveč grozi z ostavko tudi finančni minister dr. Juch. Odločitev bo padla sredi prihodnjega tedna.

Konflikt med Avstrijo in Rusijo

Dunaj, 18. aprila. d. Kmetijski minister dr. Dolfuss je izzval konflikt s sovjetsko Rusijo. Pred nekako enim tednom je namreč kmetijsko ministrstvo, ki ga vodi dr. Dolfuss, izdalo naredbu, s katero se prepoveduje uvoz in prevoz ruskih jajc. Tukajšnje sovjetsko poslanstvo in rusko trgovinsko zastopstvo pa o tem koraku nista bili obveščeni. Omenjena naredba kmetijskega ministrstva se sklicuje na neko veterinarsko naredbu iz l. 1909. Ko je tukajšnje sovjetsko poslanstvo pred tremi dnevi izvedelo o tej naredbi, je sovjetski poslanik posetil podkancelarja in zunanega ministra dr. Schoberja in ga opozoril na to, da bo Rusija prisiljena prekiniti gospodarske odnose in preklicati vsa naročila v Avstriji. Danes se je bavil s tem konfliktom ministrski svet. Določeno je bil ministrski odbor, ki naj stvar prouči in težave odstrani.

Dunaj, 18. aprila. AA. Korbiro poroča: Na današnji seji ministrskega sveta so razpravljali o protestu ruske-sovjetske vlade radi prepovedi uvoza ruskih jajc v Avstrijo. Odbor ministrov, ki ga je imenoval ministrski svet, bo razpravljala danes o tem vprašanju. V zvezi s tem bo stopil podkancelar dr. Schober danes v zvezo s sovjetskim poslanikom na Dunaju, da se odstranijo težave.

Ministrski jubilej grofa Bethlena

Budimpešta, 18. aprila. AA. MTI poroča: V začetku včerajšnje seje ministrskega sveta je prosvetni minister prof. Klebelsberg čestital grofu Bethlenu za desetletnico ministirovanja. Grof Bethlen se je zahvalil v kratkem govoru, v katerem je rekel, da je dolžan hvalo svojim sodelavcem za to, da je madjarski narod vendarle prišel do spoznanja, da vodi vlada pravilno politiko, ki ustreza interesom države. Nato je kmetijski minister poročal o rezultatih žitnega kongresa, ki je bil v Rimu.

Proti kriminalnim filmom

London, 18. aprila. AA. Iz Newyorka poročajo, da filmska družba »Paramount« ne bo več producirala kriminalnih filmov. Družba naglašajo, da ameriški obiskovalci kina ne žele več takih filmov.

Nepričakovana rešitev romunske vladne krize

Novo vlado je sestavil profesor Jorga - Vzroki Titulescujevega neuspeha - Vlada bo razpustila parlament, razpisala volitve in ustanovila novo stranko

Bukarešta, 18. aprila. d. V romunski krizi je nastopil senzacionalen preobrat. Na splošno iznenadenje danes popoldne ni Titulescu, temveč profesor Jorga Nikolaj, kot ministrski predsednik kralju prisegel. Že dopoldne se je kljub oficijelnemu komunicanju, ki je obsegal že ministrsko listo Titulescove vlade, razširila vest, da se bo njegova misija ponesrečila. Kralj je v avdienci, pri kateri mu je Titulescu predložil svojo ministrsko listo, vztrajal pri tem, da mora pripadati Titulescovemu kabinetu tudi Argetojanu. Argetojanu pa je pri političnih strankah najbolj obsovana oseba, ker je zadnji čas nastopil za protiparlamentarno vlado. Po avdienci je odšel Titulescu k Maniu, in mu sporočil kraljevo željo. Maniu je izjavil, da bi parlament vlade, ki bi ji pripadal Argetojanu, ne podpiral. Tudi prošnjo profesorja Jorga, ki je istotako imela za predmet udeležbo Ar-

getojana v vladi, je Maniu odklonil. Ob 5. uri popoldne je Titulescu vrnil svoj mandat kralju. Ta je nato poveril profesorju Jorgi sestavo vlade. Profesor Jorga je potem lahko že po kratkem času predložil kralju svojo ministrsko listo, ki je sestavljena tako-le:

ministrsko predsedstvo in uk: prof. Nikolaj Jorga;
finance: Argetojanu;
trgovina in industrija: Manoilescu;
notranje zadeve: Cameralescu;
proact. Vicovici;
zdravstvo: prof. Cantacucene;
gospodarstvo: Sisesti;
vojna: general Stefanescu;
pravosodje: Hamangiu;
zunanje zadeve: Ghica, do sedaj poslanik v Rimu;

Kakšne so namere nove vlade, je do sedaj še popolnoma negotovo. Nihče ne ve,

ali bo delala s parlamentom ali diktatorsko. Parlament je, kakor znano, odgoden do 15. oktobra.

Bukarešta, 18. aprila. d. Člani nove vlade so nocoj ob 9. uri kralju prisegli zvestobo. Ko so zapuščali kraljevo plačo, je novi finančni minister Argetojanu, ki velja kot najmočnejši mož nove vlade, novinarjem izjavil, da bo v ponedeljek ali torek s kraljevim dekretom parlament razpuščen. Nove volitve se bodo vršile v zakonitem roku, to je najkasneje v enem mesecu.

Vlada bo ustanovila novo politično stranko, ki bo vodila parlamentarni režim. Argetojanu je končno izrazil nado, da bo novi vladi uspelo obvladati težki položaj in doseči pri novih volitvah večino.

V političnih krogih v Bukarešti vidijo v novi vladi popolnoma osebno vlado kralja Karla.

Carinska zveza Francija-Mala antanta-Poljska

Posvetovanje francoske vlade o Briandovem načrtu - Francija kupi 5 do 6 milijonov kvintalov žita v vzhodnih državah Evrope - Nemčiji in Avstriji se bo nudila možnost sodelovanja

Pariz, 18. aprila. AA. Današnji »Matine« prinaša vest, da je bila včeraj konferenca v predsedništvu vlade, ki je razpravljala o ukrepih, ki se tičejo nabave žita za države, ki jim primanjkuje žito, ter o ukrepih, da se izvoznim državam donavske kotline omogoči plasiranje njihovih zalog žita. Proučene so bile možnosti finančne pomoči, ki je potrebna državam donavske kotline, da si preskrbe denar, ki je potreben za organizacijo kredita za njihovo poljedelstvo. Proučili so tudi ukrepe za izvedbo racionalizacije kmetijske proizvodnje in ukrepe za obrambo proti ruskemu dumpingu.

Pariz, 18. aprila. n. K vestem o sodelovanju Poljske, Francije, Male antante in eventuelno tudi Anglije, javlja »Matine«, da bo Francija kakor je sklenila, kupila v vzhodnih državah Evrope 5 do 6 milijonov centov žita, kolikor potrebuje, da pokrije svoje prehrano. Razen tega bo dala tem državam velike kredite, s katerih pomočjo se bo racionalizirala kmetijska proizvodnja. Te države bodo v boju proti ruskemu

dumpingu uživale vso podporo. V ponedeljek se bo pod predsedstvom Doumerguea vršila posebna seja ministrskega sveta.

Pariz, 18. aprila. AA. Na včerajšnji seji je predsednik ministrskega sveta govoril o ukrepih za nakup živil. Deficitne države bi mogle izvršiti nagle nakupe, da olajšajo položaj pridelovalcev živil v podunavskih državah, kjer so velike zaloge in kjer potrebujejo finančnih sredstev. S tem v zvezi naj bi bil med zainteresiranimi državami dosežen sporazum o racionalizaciji poljedelskih pridelkov in poljedelskega pridelovanja v Evropi v zvezi z borbo proti ruskemu dumpingu.

London, 18. aprila. n. K vestem francoskih listov o Briandovi akciji za novo carinsko zvezo Male antante Francije in Poljske piše »Daily Herald«, da v londonskih službenih krogih o tem načrtu nič ne vedo. Vest pa vendar ni neverjetna. List samo vprašuje, ali bo ta nova carinska zveza res ustanovljena ali pa je to samo bluf, da se opolaši Avstrija. Če res pride do te unije, potem bi stala na eni strani av-

strijsko-nemška carinska zveza, na drugi strani pa zveza Francije in malih držav. V sredini bi bila Madjarska, ki bi bila prisiljena, da se pridruži enemu ali drugemu bloku.

Praga, 18. aprila. n. V zvezi z včerajšnjim komuniciranjem agencije Havas se ugotavlja, da delajo v Parizu na dveh alternativah, a obe sta francosko-čehoslovaške koncepcije. Prva alternativa je, da se osnuje protiblok proti Nemčiji in Avstriji, v katerega bi vstopila Francija, Mala antanta in Poljska, druga pa je kombinacija, ki gre z tem, da se Avstriji in Nemčiji omogoči sodelovanje.

Praga, 18. aprila. n. Pričetkom maja se bo vršila v Bukarešti konferenca zastopnikov držav Male antante. Na tej konferenci bodo v prvi vrsti razpravljali o projektirani avstrijsko-nemški carinski uniji. Temu sestanku Male antante pripisujejo toliko večjo važnost, ker bodo na njem tik pred sestankom Sveta Društva narodov zavzeli definitivno stališče.

Razstava o Jugoslaviji v Bratislavi

Velik uspeh prireditel centralnega presbiraia v Pragi in Brnu Silno zanimanje v Bratislavi

Bratislava, 18. aprila. AA. Danes je bila v paviljonu Slovaške Umetniške Besede otvorjena jugoslovanska razstava grafikov, diagramov in fotografij, ki jo je priredil centralni presbiri pri predsedništvu ministrskega sveta. Razstav je pod pokroviteljstvom Jugoslov.-čehoslovaške lige.

Ker je razstava doživela velik uspeh v Pragi in Brnu, je v Bratislavi vladalo zanj veliko zanimanje. Ob otvoritvi so se zbrali množestvilni zastopniki političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, osebnosti sta bila navzoča predsednik pokrajinske uprave dr. Orsag s šefom predsedništva dr. Halo, dalje so bili jugoslovanski generalni konzul v Bratislavi Mihetič, vsi tuji konzuli v Bratislavi, namestnik predsednika občine Kraus, predsednik Slova-

ške Umetniške Besede arhitekt Jurković, šef tiskovnega oddelka Kalač, predsednik novinarskega sindikata in glavni urednik lista »Slovenski Dennik« Houšek. V imenu prosvetne zveze se je otvoritve udeležil tajnik Vratina, dalje so bili navzoči zastopniki bratislavskih listov in člani jugoslovanske kolonije.

Predsednik čehoslovaško-jugoslovanske lige dr. Bela je otvoril razstavo s govorom, v katerem se je zahvalil centralnemu presbiraio, ki je dal tudi Bratislavi priliko, da se seznani z napredkom kraljevine Jugoslavije v vseh področjih narodnega življenja zadnjih 10 let.

Razstava bo odprta do 22. aprila. Iz Bratislave se preseli v Poznanj, kjer bo objavljena v okvirju tamkajšnjega velesejma.

Dogodki na Španskem

Številni begunci -- Avtonomna republika Baskov

Pariz, 18. aprila. AA. Havas poroča iz Madrida: Novi španski finančni minister je izjavil, da bo republikanska vlada spoštovala vse finančne obveze prejšnjih vlad. Finančni minister je dalje izjavil, da nima republikanska vlada nikakih namenov omejevali svobodo gibanja denarja.

Pariz, 18. aprila. AA. Havas poroča iz Bilbao: Nacionálni desničarji avtonomne stranke Baskov so sklenili proglasiti avtonomno baskovsko republiko. Vlada je poslala tja četo vojakov, da ta pokret uduše.

Naš paviljon na milanskem velesejmu

Milan, 18. aprila. AA. Včeraj je bil s kratko slovesnostjo izročen jugosl. paviljon upravi milanskega velesejma. Svečanosti so prisostvovali jugoslovanski poslanik Rakici in odlični zastopniki oblastev in korporacij.

Francoski list o Nj. Vel. kralju kot lovcu

Beograd, 18. aprila. l. »Miroir du Monde« v Parizu je posvetil dve strani bivanju Nj. Vel. kralja v slovenskih Alpah. Objavil je tudi mnogo slik z lova in poleg drugih tudi članek o kraljevem veselju za lov. V tem članku pravi med drugim:

Lov je kralju Aleksandru najljubša zabava. Čestokrat se z vsem dvorom, diplomatskim zborom in odličnim beograjskim društvom preseli na Bled. Kralj mnogokrat zapuša dvorec Suvobor in odhaja v planine na lov na divje koze, ki jih je tam v izobilju. Izreden smisel za orientacijo, varna stopinja in nepogrešljivo oko, to so njegove prednosti, zaradi katerih se z lova nikoli ne vrača praznih rok. Vsaki živali je sojeno, čim se pokaže. Le samice kralj ne strelja in noče, da bi jih kdo ubijal. Prav tako priznava mladičem. Silno ga veseli, ko jih vidi veselo skakljati po skalovju. Kralj pa ljubi tudi lov na divje prašiče. Najboljši lovci vedo povedati, da je kralj zelo vešč lovec na te živali. Ob neki priliki je z enim samim strelom iz daljave 200 metrov ubil mrjasa 180 kg težkega.

Plemenit dar Nj. Vel. kralja

Beograd, 18. aprila. l. Nj. Vel. kralj, ki se stalno zanima za razvoj in delovanje socialnih in humanih ustanov, je blagovolil podariti upr. odboru fonda za podpiranje delavskih ustanov 10.000 Din. Na ta način je postal prvi veliki dobrotnik delavskih ustanov moških, ženskih in otroških delavskih zavetišč.

Rudniška nesreča na Madjarskem

Budimpešta, 18. aprila. AA. V Szent-Istvanu se je v rudniku zrušilo neko okno, pri čemer so se ubili 4 delavci, mnogo pa jih je bilo ranjenih.

Država in delavstvo

V silno trpljenje in nezno pomanjkanje je zagnala brezposelnost rudarjev v trboveljskih revirjih in še dolgo bodo trpeli od posledic te neprosto volje in v dosti tudi čisto nepotrebnosti brezposelnosti. Zato se ni čuditi, če so se trboveljski rudarji dostikrat z ogorčenjem spraševali, kdo je kriv, da ni mogli delati in morali držati roke križem, ko je vse vpilo po delu, ki naj nasiti sestradne rodne rudarje. Ni čuda, če so v takem stanju bili rudarji dostopni vsakovrstnim govoricam, še manj pa je čudno, če so skušali nekateri trpljenje rudarjev takoj izkoristiti za svoje posebne cilje, ker je že tako na svetu, da gotovim ljudem ni nobena reč sveta, pa tudi ne največje trpljenje trpina. In našli so se nekateri teh ljudi, prišli s hinavsko besedo k delavcem in mu govorili: država je kriva, če moraš brez posla gledati, kako trpi tvoja rodina pomanjkanje. Iz raznih vzrokov so tako govorili ti brezvestni špekulanti ljudskega trpljenja. Ali so hoteli skriti pravega krivca, ali so hoteli diskreditirati nacionalno misel, ker je država njen prvi nosilec, ali pa so hoteli s pomočjo politične moči rudarja, s tem da bi postali njegov edino upravičen zastopnik pripraviti sebi dobra mesta.

Vse te nečedne namene pa naj bi zakril napad na državo, napad, ki je tako neupravičen in lažniv, da sploh bolj biti ne more. Kajti, če sploh kdo, potem je država zainteresirana na tem, da imajo ljudje delo. Brezposelnost pa dajo vedno nazaj na breme javnosti in čim več brezposelnosti je v državi, tem večje so socialne dolžnosti države. Samo država, ki hoče svoje finance čisto izpodkopati, ne bo skrbel za zaposlitev ljudi. Že zaradi svojega lastnega interesa mora država skrbeti za omlajenje brezposelnosti.

V narodni državi, kakršna je Jugoslavija, pa je ta dolžnost države še jasnejša in že sama po sebi razumljiva. Zato mora država braniti interese delavstva, zlasti pa mu varovati njegovo fundamentalno pravico, pravico do dela.

Se jasneje pa postane vse to, če upoštevamo, da imamo danes vlado, ki je izvrševalnica jugoslovanskega programa. Ne zaradi tujih družb, ne zaradi poedincev, temveč samo zaradi blaga naroda je nastal jugoslovanski program. Narod pa je kmet, delavec, obrtnik, inteligent, trgovec in interesi teh so merodajni za jugoslovanski program. Če pride do spora med tujo družbo in domačim delavcem, potem je vlada že sama po sebi na strani delavca. Zato pa tudi ni nič bolj napačno, kakor govorjenje, da je država proti delavstvu. Naproti, država je vedno za delavstvo, ker mora biti iz lastnih ozirih za delavstvo. Iz tega pa sledi, da delavec ne more storiti večje napake, kakor če tudi sam ni čisto z državo, če se čisto ne zveže z usodo države. Interesi delavca in države se čisto krijejo, zlasti pa rudarja v velikih rudnikih tujih družb.

Vsak trboveljski rudar je moral najmanj enkrat v svojem življenju konstatare, kako je slaboten napram velikemu rudarskemu podjetju. A ne samo sam kot posameznik, temveč tudi v tem slučaju, če je celotno organiziran v eni sami organizaciji. In čisto brez upanja na uspeh bi bilo prizadevanje rudarja za zboljšanje svojega težavnega položaja, če se ne bi smel zanašati na pomoč države. Država s svojo veliko organizacijo in s svojo veliko politično silo pa je kos tudi največji družbi. Država je naravni zaveznik rudarjev, a to dostikrat delavstvo vse premalo upošteva.

Tako bi n. pr. moralo delavstvo samo nastopiti proti temu, da je beden položaj delavstva argument za dražji premog. Enako bi morali delavci venomer poudarjati, da so z državo eno, ker potem more tudi država z večjim uspehom braniti njih pravice. Delavec, ki hujša proti državi, je hote ali ne hote zaveznik onega, ki tlači delavca, ker slabi avtoriteto države, ki nastopa v interesu delavca. Pa tudi čisto navaden psihološki moment bi z uspehom lahko uvaževali delavci. Če vidi vlada, da ima med delavstvom uspeh vsak, kdor hujša proti njej, potem je človeško razumljivo, da se vlada za take ljudi pač ne more potegovati z navdušenjem.

V ponedeljek se prične zopet delo v trboveljskih revirjih in brezposelnost se bo umaknila iz bednih rudarskih hiš. Zeleti pa je sedaj, da se ta brezposelnost umakne za vselej in da se ne ponovi zopet pri bodočih pogajanjih za ceno premoga. Če bo delavstvo ozko sodelovalo z vlado, potem je upati, da se bo preprečilo vsako izigravanje rudarske bede in da se tudi ne bo več ponavljala brezposelnost. Če pa delavstvo ne bo znalo ustvariti tega sodelovanja, potem pa se moramo bati, da bo brezposelnost še dostikrat zadela že tako težko preizkušene trboveljske rudarje.

A. S. K. »Primorje« v Sofiji

Sofija, 18. aprila. AA. Današnja tekma sofijskega kluba »Levski« z ljubljanskim »Primorjem« se je končala 4 : 1 (1 : 1).

Ostavke španskih poslanikov

Pariz, 18. aprila. AA. Iz Madrida poročajo: Pooblaščen ministri Španije v Berlinu, Londonu, Varšavi in Oslu so podali ostavko.

Resnica o novem rudarskem zakonu

Izjava generalnega rudarskega direktorja dr. Turine -- Izvajanja »Jugoslovana« so bila točna in pravilna -- »Slovenec« napad sloni na zastarelem načrtu

Beograd, 16. aprila.

Povodom debate s »Slovenec« o rudarskem zakonu je naš dopisnik v Beogradu ponovno posetil generalnega direktorja za rudnike, načelnika dr. Turina pri ministru za gozde in rube, kateremu je poročal o vsej časopisni kampanji med »Slovenec« in »Jugoslovancem«. Dr. Turina, ki je zadevo že poznal, ker je njega samega interesirala, je našemu dopisniku izjavil, da je razlaga, kakor jo je pojasnilo uredništvo »Jugoslovana«, popolnoma točna in pravilna in da odgovarja zakonskemu načrtu, ki bo v ostalem v najkrajšem času predložen zakonodajnemu odboru v razpravo in potrditev.

Dalje je načelnik dr. Turina izjavil, da je kritika v »Slovenec« popolnoma zgrešena in da »Slovenec« do danes še prav nikogar ni poslal glede tega vprašanja k njemu, ki je gotovo edino merodajen, da da konkretne informacije. »Slovenec« je moral spriči tega črpati svoje informacije pri nemerodajnih krogih. Zaradi tega so le njemu v škodo. Vsekakor se »Slovenec« opira v svoji kritiki na podatke, ki se nanašajo na prvotni načrt zakona, ki je bil bil razposlan prizadetim korporacijam v državi.

Ta načrt pa se ni sestavil v času, ko je bil inž. Dušan Serbec, min. za gozde in rudnike, temveč prej.

Ko je minister inž. Serbec prevzel resor, je bil načrt zakona že pripravljen in sestavljen po inicijativi njegovih predhodnikov. Minister inž. Serbec je proučil ta načrt in ga je v principu sprejel, toda baš v pogledu socialno-političnih odredb in pravice rudarjev je minister inž. Serbec sklical (že pred 6 tedni) anketo prizadetih krogov in so se na tej anketi uveljavile po-

trebne modifikacije, ki jih »Slovenec« vsekakor ne pozna in ne smatra, da bi bilo potrebno, da se o njih informira, niti da se pouči o tem, da je »Jugoslovancem« črpal svoje informacije baš na podlagi teh sprememb.

K tej izjavi načelnika dr. Turine dostavljamo:

Če je »Slovenec« menil, da se mora o tem vprašanju meritorno spuščati v debato, bi se moral pač predvsem informirati na edino meritornem mestu -- pri načelniku dr. Turinu. Tega »Slovenec« do danes še ni storil. Zato naša ugotovitev: »Slovenec« izvajanja so netočna, ker se opirajo na načrt zakona, ki ga minister za gozde in rudnike še sploh ni dal definitivno re-dirigirati.

Zanimivo pa je, da se je polemika, ki jo je izzval »Slovenec«, morala nanašati na zakonski osnutek, ki še ni definitivno re-dirigiran. Spriči tega moramo sklepati, da je imel »Slovenec« pri vsej stvari docela drugačne namene: V vprašanih socialne politike se je hotel postaviti kot arbiter, ki brani naše delstvo. To se mu takrat niti v najmanjši meri ni posrečilo, posebno še, ker so spremembe zakonskega osnutka v skladu s vsemi najnovejšimi in najbolj pravilnimi socialnimi principi in ker se je zakonski načrt spremenil s pomočjo prizadetih delavskih krogov.

Da pa ne bi kdo mislil, da se je zakonski načrt v socialno-političnem pogledu spremenil šele povodom polemike, ki jo je izzval »Slovenec«, pribijamo, da je sprememba izzvala anketa, ki se je vršila že pred 6 tedni, ko v listih ni bilo o tem še nobene kritične besede.

Sistem vojaškega podložništva v Italiji

Kritična beseda berlinskega lista o fašistovski stanovski državi

Berlin, 18. aprila. v. »Berliner Tageblatt« je objavil dopis svojega rimskega poročevalca dr. Fredena o korporacijskem sistemu, ki ga gradi že peto leto fašistovski režim. Pred dnevi so praznovali v Italiji peto obletnico, odkar velja znana lista dela (Carta del Lavoro). To praznovanje je dalo rimskemu dopisniku berlinskega lista povod, da je objavil kritično besedo o tem fašistovskem kolektivnem korporacijskem gospodarstvu.

Na osnovi omenjene »listine dela« je fašizem štiri leta gradil »enotno organizacijo vseh gospodarskih sil in zastopstvo njenih interesov«. Na vrh zgradbe je postavil nacionalni svet korporacij, ki je juridično »organ državne uprave«. Tako je uresničil v dogmo povzgnjeno frazo -- »spravo med kapitalom in delom za blago naroda«. V fašistovski hierarhični državi sta postala kapital in delo res nekako enaka: državi sta po vojaško podrejena, brezpogojno podložna.

Dr. Freden izjavi: Mnogim nepoznana tajna fašistovske stanovske države je namreč njen vojaški ustroj. Vojaška hierarhija z absolutističnim vojskovodjo na čelu, ki hoče vsemu gospodarstvu v državi dati pečat vojaške subordinacije, je vsekakor -- vsaj v današnjih časih -- nekaj »nezaslišano novega«. To je še vse kaj drugega kakor v Rusiji, kjer so privatni kapital vsaj izločili iz svojega kolektivnega gospodarstva. V tem zmislu nadaljuje člankar svoja izvajanja, pa sklepa: Vojaška je

zgradba državne piramide, vojaška tudi zgradba korporacij. Sindikati so nastali s prislino rekrutacijo, izsljen je tudi razvoj vseh sedem velikih stanovskih skupin, sedem stebrov fašistovske korporacijske zgradbe.

In država igra vlogo obveznega razsodišča. Vso delavsko ustavo in vse njene organe je postavil absoluten gospodar. Ljudstva ni vprašal za privoljenje. Za fašiste je to »najbolj moderna demokracija«. Absolutni vladar je s to ustavo postal vsemogočni sodnik, ki s silo vlada nad vsemi gospodarskimi silami. Z dnešne, ko korporacijska država še ni zgrajena do zadnjega kamna, zanikajo liberalni princip o medsebojnem tekmovalstvu svobodnih sil in prav tako zanikajo socialistično načelo o socializaciji produktivskih sredstev in ukinitvi privatne lastnine. Mussolini priznava v gospodarstvu privatno inicijativo vsakega podjetnika, toda le do one meje, ki so jo postavili »življenjski interesi in gospodarstvo nacije«. Privatno lastnino priznava, dati pa ji hoče »socialno funkcijo«. Kdor se upre tem normam, je izpostavljen na milost in nemilost vsemočnega sodnika in valpeta.

Člankar zaključuje: Fašistovska stanovska država ne nudi ničesar drugega nego vojaško, prislino rešitev problema. Vsa njena tajna so bajoneti državne sile. Svoboda, ki jo najdete v tej državi, je tista slavna napoleonska svoboda, ki so jo narodom nudili na oseh bajonetov.

Ostra politična in gospodarska kriza v Avstraliji

Melbourne, 18. aprila. AA. Zvezni zakladni minister Theodore je v avstralski skupščini izjavil, da so banke odklonile nadaljnjo podporo vladi. Nadaljeval je, da banke polkusažo dobiti nadzorstvo nad vlado. Svaril je banke, naj ne vztrajajo pri svojih namerah, ker bi bila vlada drugače prisiljena ustaviti plačilo čekov, izdanih v poravnavo izdatkov, ki jih je dovolil parlament. Vlada bo nadalje prisiljena, da odpove razne pogodbe in ne izpolni svojih obveznosti.

Zakladni minister je končno izrazil upanje, da bodo banke preklicale ultimatum in tako preprečile grozečo krizo.

Ministrski predsednik je dejal, da bo razpuštil zbornico, ako bo senat odklonil zakonski načrt o emisiji državnih zadolžnic. Splošne volitve bi se vršile v tem primeru že meseca julija.

Za rešitev nemških učenjakov na Grenlandiji

Kopenhagen, 18. aprila. AA. Sem je prispel nemški letalec von Gronau, ki je znan po svojih poletih nad ledenimi poljanami v Grenlandiji. Posvetoval se bo z zastopniki grenlandskih oblasti glede organizacije resilne ekspedicije nemških raziskovalcev, ki so se pod vodstvom profesorja Wegenerja izgubili. Von Gronau je imel tudi daljše posvetovanje z grenlandskimi raziskovalci, ki bodo letos poleti organizirali novo rešilno ekspedicijo. Von Gronau bo preletel ozemlje Grenlandije, da najde pogrešane. Danski strokovnjaki menijo, da je položaj Wegenerja in njegovih tovarišev zelo resen.

Konferenca za zboljšanje poštne prometa

Beograd, 18. aprila. AA. Na poziv prometnega ministra g. Lazarja Radivojevića je bila sklicana za danes konferenca vseh oblastnih direktorjev pošt in telegrafskih direktorjev v državi, da razpravljajo o vprašanju zboljšanja poštne, telegrafske in telefonskega prometa. Prvo sejo je otvoril osebno prometni minister Radivojević. Prisotna sta bila poleg vseh direktorjev tudi pomočnik ministra dr. Ratajce in načelnik pošto-telegrafskega oddelka. Seje bodo trajale nekoliko dni, dokler ne končajo razprave o vseh vprašanih v pošti, telegrafski in telefonski službi naše države.

Ekскурzija na Poljsko

Beograd, 18. aprila. I. Uprava poljsko-jugoslovanske lige je v sporazumu z jugoslovanskim zavodom za pospeševanje zunanje trgovine podaljšala rok za prijave za ekskurzijo na Poljsko do 22. aprila. Potovanje se prične 24. aprila zvečer in traja do 3. maja.

Komemoracija istrskih prvakov

Zagreb, 18. aprila. k. Davi se je v cerkvi Sv. Blaža darovala zadušnica za istrskimi prvaki donom Luko Kircem, Francem Flegom in Simonom Crvarjem. Jutri ob 11. bo v dvorani Novinarskega doma svečana komemoracija, na kateri bo govoril vseučiliški profesor dr. Zuglia.

Sestanek stalnega odbora agrarnih držav

Beograd, 18. aprila. AA. Po že prej določenem načrtu se sestane stalni odbor za proučevanje gospodarskih problemov agrarnih držav Osrednje in Vzhodne Evrope, ki je bil ustanovljen na konferencah v Varšavi in Bukarešti, 14. t. m. v Beogradu. Na tem sestanku bodo razpravljali o raznih poljedelskih vprašanjih in določili skupno stališče teh držav v vprašanju mednarodne konkurence v poljedelstvu.

Zakon o kmetijskih šolah in zbornicah

Beograd, 18. aprila. AA. Kmetijsko ministarstvo je končalo svoja dela pri načrtu zakona o kmetijskih šolah in o načrtu zakona o kmetijskih zbornicah. Prihodnji mesec bo sklicalo ministarstvo konferenco kmetijskih strokovnjakov, na kateri prideta v pretes oba zakonska načrta in bo sprejeta definitivna redakcija, da bosta lahko predložena vrhovnemu zakonodajnemu svetu.

Okrog zakona o zavarovanju delavcev

Beograd, 18. aprila. AA. Centrala industrijskih korporacij je poslala vlogo ministarstvu za socialno politiko in narodno zdravje, v kateri prosi, naj se skliče anketa, ki bo razpravljala o konkretnih predlogih zastran prispevkov pri nesrečah po tabeli nevarnosti, ki je dodana predlogu zakona za socialno zavarovanje. Po predlogu Centrala industrijskih korporacij naj bi se te konference udeležili zastopniki ministarstva za socialno politiko in narodno zdravje, delodajalskega odbora centrala industrijskih korporacij in SUZORJA.

Izvoz sode v Romunijo

Beograd, 18. aprila. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sporoča izvoznikom kamene sode, da je romunski finančni minister poslal vsem obmejnim postajam cirkular, da mora biti vsem pošiljkam kamene sode v Romunijo, poslani iz katerekoli države, dodano potrdilo o izvoru blaga. Potrdilo mora biti vidirano od kakega konzulata kraljevine Romunije.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 18. aprila. d. Pretežno oblačno, hladno in padavine. Na vzhodnem robu Alp bo morebiti nekoliko boljše in toplejše vreme.

Zagrebački zbor

25. IV. — 4. V. 1931

VIII. salon avtomobilov

motornih koles, koles in pribora

XV. SPECIALNI POLJEDELSKI SEJEM

(strojev, gnojil, potrebščin)

Perutninarstva in kuncev

samo 25. IV. — 28. IV.

Razstava holandskega cvetja

Turistike in sportnih potrebščin

higijene

Legitimacija Zagrebačkog Zbora, kupljena pred odhodom, velja za brezplačen povratek po železnici, a na parobrodih velja za višji razred za ceno nitjege.

Preklic

Podpisani Planina Lovro, posestnik in bivši oblastni poslanec v Škofji Loki, preklicujem in obžalujem svojo izjavo podano dne 4. aprila 1931 v večji družbi v javnem lokalu, s katero sem žalil nacionalni in državni čut Sokolov in priznavam, da je bil ta moj napad popolnoma neosnovan in neumest, ker nimam za izrečene očitke najmanjše podlage in vzroka.

Zahvaljujem se Sokolskemu društvu v Škofji Loki in vsemu njegovemu članstvu, da je odstopilo od nameranih tožb in me s tem obvarovalo znatne materialne škode.

V Škofji Loki, dne 17. aprila 1931.

Planina Lovro, s. r.

Mariborski pevci v Kumanovem — zibelki naše svobode

Takega sprejema ko v Kumanovem tudi naši najstarejši Matičarji niso doživeli še nikjer! Mnogim od nas so bile solzne oči, ko smo videli, kako se veselijo Kumanovčani našega prihoda in kako skrb imajo, da bi nam bilo dobro pri njih. Na kolodvoru dobrodošlice ob občine, vojske, Sokola itd., nato pa nas je vojaško odpeljalo na svojih avtomobilih proti mestu, ki leži 4 km od postaje. Par sto metrov pred prvimi hišami smo izstopili. Zadelo je pozdravna koračnica Sokolske godbe, Sokoli v kroju so otvorili sprevod, ki se je začel pomikati med dolgim špalirjem Sokolov, nato njihovega naraščaja in mladine, mladine vseh šol, skavtov, bicklističnega kluba itd., za špalirjem pa so se ob vsej poti gnetli ostali meščani, mladi in stari in vse je vzklikalo veselja nad našim dohodom. Iz oken so nam metali cvetja na pot in slišala sem, ko je mati pravila otroku: »Gledaj, to so Slovenci!« Vso pot, ki je najmanj trajala 10 minut, je igrala sokolska godba, in nepopisno je bilo navdušenje Kumanovčanov, da smo v njih sredi. Tudi pri zajtrku, ki je takoj sledil, nam je sviral sokolska godba. Reči moram, da smo bili vsi srečni spritko takega sprejema!

Kumanovo — zibelka naše svobode!

Poveljnik mesta je izjavil, da nam v Kumanovem ne morejo pokazati krasnih stavb, zanimivih galerij, bogatih tovarn, pač pa nekaj, kar je samo v Kumanovem: ona sveta tla, kjer je tekla zibelka naši svobodi. Zato nas je dal prepejati v 16 km oddaljeno vasico Mlade Nago-

vičane, rojstni kraj naše mlade svobode. Povzpeli smo se med silnim kamenjem raztrelejnega hriba na njegov vrh, kjer nam je naš rojak, g. polkovnik Grizola v presenetljivo jasnem in krasnem govoru orisal vse potek silne bitke pri Kumanovem leta 1912. Gledali smo vse te griče, ki so bili tedaj pokriti s trupli naših junakov, stali smo na tleh, ki so bila prepojena njih krvi, iz katere nam je zrastle zlata svoboda. Pobožno smo poslušali zgodbo njihovega trpljenja in kar sama je z visokega vrha zadonela »Vigred se povrne!« Vsi smo čutili globoko hvalečnost do njih in pobožno stopali po svetih tleh. Obljubili smo po besedah našega predsednika, da hočemo slediti njih ljubavi za rodno grudo z marljivim delom, da ustvarimo srečno našo lepo domovino! In nato nazaj v Kumanovo, na pokopališče, skupen grob vseh teh junakov. Ondotni duhovniki so opravili žalne molitve, prota je spregovoril besede zahvale za ta obisk. Matičarji pa so nadvse občutno zapeli »Blagor mu!« Današnje dopoldne nam bo ostalo za vedno v spominu!

Zvečer je bil koncert, ki je izvrstno uspel! Tako smo se vsaj malo oddolžili za krasen sprejem in prijazno gostoljubje. Zadovoljni smo odhajali z odra. Dvorana je bila do zadnjega stola zasedena po najodličnejši družbi, le natrpna ni bila, kakor so pričakovali, a to radi silnega neurja, ki je nastalo ravno v času odpravljanja na koncert. Pri večerji so govorili vznešene govore poveljnik mesta in naši predstavniki, v prijetnem razpoloženju in z najlepšimi utisi smo trgu jutro zapustili Kumanovo. M. Z.

Zadnja pot dr. Alojzija Kokalja

Ljubljana, 18. aprila.

Blagopokojni dr. Alojzij Kokalj je nastopil danes popoldne svojo poslednjo pot v večnost. Dasi je močno deževalo, se je zbrala pred hišo žalost v Marmontovi ulici velika množica pokojnikovih prijateljev, zlasti stanovskih tovarišev, da ga spremijo na zadnji poti. Točno ob 15. uri so uslužbenci mestnega pogrebne zavoda prenesli krsto s pokojnikom na vrt, kjer je trnovski župnik gospod Finžgar ob asistenci opravil mrtvaške molitve.

Izpred hiše žalosti se je razvil nato veličasten žalni sprevod. Na čelu sprevoda za žalno zastavo in križem je korakala močna deputacija sokolske župe Ljubljana s praporom Ljubljanskega Sokola, nato nosilci 11 prekrasnih venecov, ki so jih pokojniku poklonile razne organizacije in prijatelji. Za vozom z duhovščino je vleklo 6 vrancev gala-voz s pokojnikovo krsto, na kateri je bila položena poleg krasnega venca, sokolska čepica. Za krsto je stopala globoko užaloščena rodbina, nato pa veliko število najodličnejšega občinstva, med katerim smo opazili mestnega župana dr. Puca z več občin-skimi svetniki, podpredsednika odvetniške zbornice dr. Žirovnika, podpredsednika višjega deželnega sodišča dr. Golja, predsednika SPD dr. Tomineška, predsednika Glasbene Matice dr. Ravniharja, predsednika upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke dr. Defrancescija, ravnatelja papirnice v Vevčah Jana, dalje polnoštevilno uradništvo banke »Slavije« in Ljubljanske kreditne banke ter zastopnikov raznih društev in korporacij.

Sprevod je krenil po glavnih ulicah na pokopališče k Sv. Križu. Po cerkvenih obredih v cerkvi so prenesli krsto do groba, kjer se je sokolski prapor zadnjič nagnil nad gomilo blagopokojnika v zadnje slovo. Dr. Alojziju Kokalju bodi ohranjen časten spomin in lahka domača zemlja.

Združitev industrijskih krajev v eno občino

Loke in sosednje vasi želijo priklopitev k občini Zagorje.

Zagorje, 17. aprila.

Ko se je na seji ministrskega sveta dne 11. decembra 1930 sklenilo pregrupacijo občin, se je marsikje pričelo intenzivno delati na to, tako tudi v naši dolini. Tako je občina Kolovrat sklenila, da se priključi k občini Ržiše, s čimer se je tudi tamošnji odbor strinjal in je bil predlog sprejet na občinski seji dne 27. februarja t. l. z osmimi proti štirim glasovom.

Kmalu za tem pa se je pričela akcija, da bi se priklopile vasi Podkraj, Loke, Kisovec, Ribnik in Strahovje, ki spadajo sedaj k ržiški občini Zagorje. Ržiška občina se je s priklopi-vijo kolavraške občine znatno povečala, pa bi sedaj lahko utrpela odcepitve nekaterih vasi, posebno še, če upoštevamo mnoge razloge, ki govorijo za to. Da bi bili na jasnem, kako mislijo prebivalci teh vasi o tej priklopi-tvi, se je izvedlo ljudsko glasovanje s tem, da so se pobirali podpisi za ali proti od vseh polnolet-nih moških, ki so že nad 1 leto v občini. Za priklopitev k občini Zagorje se je izreklo nad 90 odstotkov vsega prebivalstva v zgoraj naštetih vaseh.

Tako so odposlali 3. t. m. kraljevski banski upravi prošnjo s 334 podpisi, v kateri prosijo za priklopitev iz sledečih vzrokov:

Vse našete vasi, razen Strahovlja, spadajo pod zagorsko taro. Šolski okoliš so Toplice, občina Zagorje. Strahovljski otroci spadajo si- cer pod šolski okoliš Izlake, vendar pošiljajo stari svoje otroke raje v topliško šolo, ker

imajo bližje in je tam osemrazrednica. Če pogledamo geografsko lego, vidimo, da težijo vse k Zagorju, torej bi ne bila priklopitev nekaj nenaravnega, kakor je n. pr. priklopitev Kolovrata k Ržišam. Strnil pa bi se tudi ves industrijski okoliš v eno samo gospodarsko zajednico, ki bi se mogla razvijati gospodarsko, socialno in zdravstveno, kakor zahtevajo to potrebe sedanjega časa. Industrijski kraji imajo slične zahteve, ki pa se morejo realizirati samo tedaj, če so tesno zvezani med seboj, če spadajo pod eno občino. O bogastvu v občini ne moremo govoriti, saj je znano vsem, koliko ga je v industrijskih občinah.

Prebivalci omenjenih vasi upajo, da bo njihova prošnja ugodno rešena, s čimer bi se izpolnila njihova dolgotrajna želja.

Združitev občin v kočevskem srezu

Trava, 17. aprila.

V »Slovenec« z dne 14. t. m. je izšel članek o združitvi občin v kočevskem srezu. Med drugim je na koncu tega članka priobčeno tudi, naj se občina Trava poveže z občino Trava. Dovoljujemo si gospodom, ki so o tem sklepali, pojasniti in priobčiti o zadevi tudi svoje stališče, ker kot občani občine Trava in davkoplačevalci si to pravico upravičeno lastimo. — Torej: Občina Trava je ena najstarejših občin v kočevskem srezu, nedvomno pa mnogo starejša od občine Draga. Živela je in obstojala od njenih prvih začetkov pa do danes, da se v njej še ni porodila želja združiti se z njeno sosedo Drago. Sedanji časi nalagajo občinam res mnogo večje naloge in obveznosti kot prejšnji, prepričani pa smo, da bi v predmetni združitvi ne izhajali nič lažje. Vprašanje, glavno, odločujoče, pa je tudi še vedno odprto: Kje je središče teh dveh občin, gospodarska gravitacija in splošna želja prebivalstva?

Vem, da po intencijah današnje vlade ne smejo priti na površje ozki in sebični cilji zainteresirancev, ampak naj bo merilo splošnost, prebivalstvo. Tudi popolnoma zaupano v dobro voljo naših najvišjih funkcionarjev, ki jim je interes naroda in države najvišji cilj.

Občani.

Seja kamniške občinske uprave

Kamnik, 17. aprila.

V četrtek 16. t. m. ob 7. uri se je po dolgem času zopet sestel mestni občinski zastop k seji. Zadnja seja se je vršila 27. januarja. Sejo je vodil mestni župan g. Kratnar, ki je ugotovil sklepčnost in se nato v kratkih besedah spomnil nedavno umrlega občinskega odbornika Blaža Remsa. Navzroč je počastil njegov spomin z vstajanjem.

Gospod župan je nato poročal o akciji za zgraditev luške ceste in o posojilu, ki se je najelo v ta namen. Na mestno občino odpade 12 odstotkov, to je 180.000 Din. Posojilo se bo izplačevalo polletno po 13.000 Din skozi 10 let. Mestna občina je vposlala na železniški ministristvo vlogo, v kateri prosi, naj se dodelijo na kamniško progo motorna vozila, kadar bodo prispela. V odgovoru se občini sporoča, da ministristvo za sedaj še ne razpolaga z motor-nimi vozili.

Banska uprava je dovolila prodajo dele občinskega travnika g. Stergarju in uporabo zneska 47.000 Din za dograditev kopalnice, zavrnila pa je pritožbo g. Antona Fajdige proti uporabi navedenega zneska za kopalnice, ker jo smatra za neupravičeno.

Na dopis gasilnega društva se odgovori, da občina ne nasprotuje ustanovitvi kinopodjetja. V debati se ugotovi, da bo gasilno društvo uporabljalo prostor v gasilnem domu za kino dvorano samo toliko časa, da najde primernejši prostor in vidi, v koliko se bo kino izplačal. Ivanu Benkoviču iz Novega trga se odobri koncesija za izvrševanje tesarske obrti v Kamniku in okolici.

Občina se pridružuje dopisom tujsko-promet-

Govori se o Jugoslaviji ...

... o lepih narodnih običajih
... o živopisanih nošah
in krasnih zobeh njenih prebivalcev!

Kdor pripoveduje o Jugoslaviji ne pozabi pripomniti, kako imajo Jugoslovani lepe zobe. Stotisoče Jugoslovani neguje svoje zobe s Sargovim Kalodontom. Osvežujoča pena Sargovega Kalodonta ... zobne kreme prekrasno čisti zobe, da jim lesketajočo belino, a usta varuje bolezenskih kali.

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

nega društva in tovarne Remec za izboljšanje telefonske linije v Ljubljano in za nabavo aparata. K temu se še povrnemo.

Kamniški vodovod v Stahovici je zgrajen sredi kraškega sveta. V večjem deževju se vsa voda iz Brezij steka po kolovozu v neko jamo, odkoder pride v rezervoar. Sprejme se predlog g. Franca Homarja, da se vzdolž kolovozu v dolžini 100 metrov zgradi nasip in s tem prepreči vodi, da se odteka v jamo.

Nato je prišla na debato bilanca mestne hranilnice. Z zadovoljstvom se je ugotovilo, da zavod od leta do leta napreduje in je v preteklem letu imel 343 tisoč Din čistega dobička. Proračun je bil soglasno odobren.

Daljša debata se je vodila o tlakovanju Maistrove ulice in glavne ceste skozi Kamnik v dolžini od kolodvora do tovarne »Vesna« na Grabnu. Župan prebere dopis banske uprave, v katerem ta poroča, da napravi sama načrte in planum za tlakovanje, stroške za delo in material, ki bi nanesti okrog 170 Din za 1 kvadratni meter pa bi nosili cestni odbori, mestna občina in korporacija v razmerju 2:2:1. Asfaltiranje hodnikov s cementno podlago pa bi stalo 35 Din za 1 kvadratni meter. Ako računamo, da bi prišlo v poštev 6000 kv. metrov ceste za tlakovanje, bi to veljalo brez hodnikov prizadete kamniške korporacije nekaj nad milijon dinarjev. Na mestno občino bi odpadlo 400 tisoč Din, ki naj bi se amortizirali v 20. letih. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da bi bilo treba pri tlakovanju preurediti celo kanalizacijo, električne kable in vodovod. Z ozirom na akcijo o podaljšanju vodovoda v Smarce in sosednje vasi, ne smemo pozabiti tudi dejstva, da bo ob tej priliki treba premeniti vse cevi skozi mesto. To bi bilo potrebno že ob tlakovanju, da se ne bi potem razkopavala cesta. Z ozirom na to se je zaenkrat sklenilo, da se zaprosi bansko upravo, da napravi podrobne načrte in proračun, nakar se bo šele sklepalo o financiranju. Veseli nas, da se je problem tlakovanja kamniških ulic vendar še enkrat premaknil iz mrtve točke.

Nato je prišla na vrsto razprava o ustanovitvi zdravstvenega doma za Kamnik in okolico. Banska uprava in Higijenski zavod bi prispevala znatni del stroškov, ki so proračunani na 400.000 Din, nekaj pa naj bi prispevale zainteresirane občine. Kamniška mestna občina naj bi predlagala primeren stavbni prostor, ki mora obsegati vsaj 2000 m². Predlagal se je prostor v Mekinjah nad kopalščem in travnik za Rodetom, ki je tudi na prodaj. Letošnji prispevek za zgradbo prepotrebne doma, se je določil na 5000 Din, za prihodnje leto pa na 10.000 Din. Tudi zdravstveni zastop je votiral 10.000 Din.

Obrtnemu društvu se je na prošnjo dal brezplačno na razpolago za dobo 50 let stavbni prostor v ozadiju mestnega parka za zgradbo javne tople kopeli.

Jošku Cigliču, lastniku hiše na novi koloniji se na prošnjo za podelitev podpore v znesku 4000 Din za prestatitev dela hiše, ki kvari regulacijo ceste, odvrne, naj najprej predloži načrte in proračun, nakar bo šele občinski odbor določil višino prispevka.

Skleno se na prošnjo 27 posestnikov podajati električno omrežje v novo kolonijo. Proračune in načrte naj napravi strokovnjak. Odjemalci električnega toka v novi koloniji so

pripravljeni plačevati za tok 30 odstotkov več kot odjemalci v mestu, da bi se napolnjava prej amortizirala.

Z večino glasov se zavrne predlog, da bi se za tujsko-prometno razstavo v Ljubljani naročil dioram Kamnika in okolice. Dioram naj bi izdelal g. Schwarz na Dunaju v dimenzijah 120 krat 80 krat 80 cm za ceno 600 šilingov. Pač pa se bo naročil dioram drugo leto za razstavo v Beogradu.

Ugodi se prošnji 69-letnega Alberta Dolinška za sprejem v mestno siromašnico.

Po izčrpanem dnevnem redu je g. župan zaključil dve uri trajajočo sejo.

Nova elektrarna v Zasipu pri Bledu

Radovna dobi nov jez. — Rov skozi hrib Hom. — Vodostan, ki bo 23 m visok. — Hidrocentrala z 2500 do 3000 konjskih sil.

Kljub vsesplošni gospodarski krizi, ki sili naše ljudstvo k temeljitemu varčevanju in deloma tudi k brezposelnosti, gradi Kranjska industrijska družba v Zasipu pri Bledu novo, silno veliko elektrarno, s katero hoče vsestransko povečati svoj obrat in s njim zajedno zboljšati socialni položaj našega delavstva, ki je povečini odvisno od zaslužka, ki mu ga nudi tovarniško delo.

Ker hoče tovarna KID na Dobravi povečati svoj obrat, gradi v Zasipu veliko električno centralo. Vodstvo in delo je poverila najsolidnejšemu gradbenemu podjetju g. inž. Josipu Dedku, mestnemu stavbeniku iz Ljubljane, ki ima zaposlenih precejšnje število samo doma-čih delavcev.

Reko Radovno so delavci pod Homom zajeli, napravili so velik jez in ga pred rovom opremili z železnimi grabljami. Pod hribom Homom kopljejo od obeh smeri rov v premeru dveh metrov, skozi katerega bo tekla voda. Rov bo dolg 1500 m. Do sedaj je zvrtenega in betoniranega šele okoli 250 m. Delo napreduje, saj je v rokah večjega in preizkušnega inženerja gospoda Franca Dedka, očeta g. inž. Josipa Dedka.

Koncem rova bo napravljen vodostan, ki bo 23 m visok in bo segal v premeru 16 m. Z velikim padcem se bo voda odtekala po tlačni cevi v hidrocentralo, ki bo proizvajala električno silo v iznosu 2500 do 3000 HP. Zasipljani so prodali družbi za gradnjo elektrarne obširen del srenjskih zemljišč za ceno 170 tisoč Din. Kakor se čuje nameravajo Zasipljani ta denar med seboj razdeliti. Ker nujno potrebujejo vodovod, bi bilo bržčas zelo uместno, da bi se ta denar porabil za gradnjo prepotrebne- nega vodovoda. Odločilni krogi naj bi storili vse potrebne korake.

Ker razpolaga gradbena trdnica inž. Dedek s prvotnimi preizkušnimi močmi, ki imajo mnogoletno prakso, dobljeno pri najrazličnejših gradnjah širom naše domovine in ker razpolaga z najmodernejšim inventarjem, smo prepričani, da bo zgotovila tudi to elektrarno do največje popolnosti in preciznosti, kar bo po sredno v korist najširšim plastem gorenjskega naroda.

Kakor se predvideva, bo elektrarna gotova že do letošnjega poletja.

Jz Dravske banovine

Pričetek dela v premogovnikih TPD

Ljubljana, 18. aprila. AA. Na merodajnem mestu se danes popoldne prejel vest, da je Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani prejela naročila za državne železnice. Za mesec april je predvidena dobava 27.500 ton. Zato bo od ponedeljka 20. aprila uveden polni obrat v vseh družbenih premogovnikih.

d Natečaj za plakati osnutke ljubljanskega velesejja. Uprava Ljubljanskega velesejja razpisuje natečaj za osnutek umetniškega plakata za jesensko tujsko-prometno razstavo. Pravico do natečaja imajo vsi umetniki Jugoslovani. Osnutki za plakat morajo biti izvedeni za litografski tisk, največ v štirih barvah. Format osnutka je 63 x 95 cm. Besedilo je: Ljubljanski velesej, 29. VIII. — 9. IX. 1931. Tujski promet — Kmetijstvo. Plakat naj poudarja zlasti tujski promet. Avtor nagrajenega plakata je zavezan sestaviti v litografskem zavodu tudi besedilo na plakatu v 5 tujih jezikih. Natečajniki morajo poslati s geslom opremljene osnutke do 6. maja 1931 do 12. ure popoldne ravnanstvu Ljubljanskega velesejja. Istočasno je treba opremiti z geslom zapечатeno kuverto, v kateri se nahaja točni naslov natečaja. Za najboljši osnutek je razpisana nagrada Din 2.000.—. Nagrada je izplačljiva polovico takoj, druga polovica pa ob prvem odtisu. Avtor nagrajenega plakata je dolžan brez posebnega honorarja izvršiti popravke poizkusnega odtisa v litografskem zavodu. Nenagrajeni osnutki se zamore odkupiti po Din 300.—. Nenagrajeni in neodkupljeni osnutki se morajo dvigniti do 15. junija 1931. — Uprava Ljubljanskega velesejja.

d Slovenska Matica objavlja: Člani SM prejmejo za leto 1931 tako bogat knjižni dar, kakor še nikdar doslej. Knjiga Levstikove korespondence, ki izide med drugimi rednimi publikacijami, je od 15. narasla na 25 tiskovnih pol. Tehnične ovire, ki so nastale zaradi razširjenega obsega, so povzročile, da bodo letošnje publikacije izšle šele v maju. Termin bo SM pravočasno objavila v dnevnikih. Zaradi zakasnitve bo razposlala SM poverjenikom v kratkem potrebna navodila. Kakor je že bilo objavljeno, bo izdala SM za I. 1931. I. snopič II. dela Cankarjeve Zgodovine likovne umetnosti, II. snopič Kidričeve Zgodovine slov. slovstva, IV. (zaključni) del Reymontovega romana »Kmetje« in Levstikove korespondence. Letošnje knjige obsegajo nad 60 tisk. pol, med temi izdeta 2 knjigi v V. 8°. Ker je SM nakladu precej povečala, se lahko še vsak prijavi za člana, kar je treba javiti po dopisnici ali osebno pri društvu v Matrični pisarni na Kongresnem trgu št. 7 ozir. pri poverjenikih. Člani, ki pristopijo šele letos prejmejo prve tri dele romana »Kmetje«, I. del Cankarjeve Zgodovine in I. snopič Kidričeve Zgodovine po znatno nižjih cenah.

Cenjene dame! Neobhodno potreben **SANOFORM** dobite v vseh lekarnah in drogerijah. 673

d Fotoaparate kupite najboljšo pri Fr. P. Zaje, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 420

»PAN« OVRATNIK JE IZ IMPREGNIRANEGA PLATNA. 943-4

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v velikih izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Prireditve kmetijskega tečaja v Laškem. V nedeljo 26. aprila t. l. ob 8. uri zjutraj prireditve kmetijske prosvete v slovenski osnovni šoli v Laškem kmetijski tečaj. Predavali bodo gg. bivši minister Ivan Pucelj in drugi o splošnih kmetijskih in gospodarsko-prosvetnih vprašanjih. Zato se vabi vse kmetovalce, da se udeležijo podučnega tečaja.

d Družina »Soča« bo gostovala danes v Zirihi v Sokolskem domu z učinkovito komedijo v treh dejanjih »Vrag«. Ta komedija je bila povsod uprizorjena z najboljšim uspehom, ki tudi tokrat v Zirihi gotovo ne bo izostal. Gostovanje se vrši pod okriljem Sokola. Začetek ob 20. uri. Pred pričetkom izpregovori uvodno besedo naš odlični gledališki pedagog, režiser in igralec g. Skrbinšek.

d Licitacija. Dne 15. maja 1931 bo pri direkciji državnih železnic v Ljubljani druga ofertalna licitacija za zgradbo stanovanjske hiše na Rakeku. Načrte, proračune in druge podatke se dobi pri direkciji državnih železnic v Ljubljani, Ljubljanski dvor, soba št. 115.

d Spremembe v železniški službi. Premeščeni so zvaniki I. kategorije: Korošek Alojzij, komerc. zvanik, Maribor glav. kol. v Ljubljano gor. kol.; Krapša Jožef, komerc. zvanik, Maribor glav. kol. v Kotonibo; Kariž Viktor, brzojavec, Zidani most v Borovnico; Božič Ivan, brzojavec, Ljubljana gor. kol. v Jarše Mengeš; Rettinger Bogomir, brzojavec, Zidani most v Rimske toplice; Škrilec Stefan, prometnik, Ormož v Mursko Soboto; Nečemer Jožef, prometnik, Videm Krško v Ljubljano dol. kol.; zvaniki II. kategorije: Ul Janez, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Zidani most; Koren Avgust, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Klabus Anton Anton, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Lampl Franc, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Likavec Rudolf, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Maček Rudolf, sprevodnik, Zidani most v Maribor glav. kol.; Golob Ivan, sprevodnik, Zidani most v Maribor glav. kol.; Kavčič Jakob, vozov. zapisovalec, Rakek v Postojno; Dolinšek Jurij, nakladnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano gor. kol.; Zagoršek Franc,

premičnik, Maribor glav. kol. v Zalog; Ketiš Josip, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Zidani most; dnevničarji: Podgoršek Martin, Rimske toplice v Poljčane; Mehle Jožef, Medvode v Vuzenico Muto; Pleša Jožef, Črnomelj v Medvode; Grčman Stanislav, Jarše Mengeš v Brežice; Navrežnik Karel, Grobelno v Lesce-Bled; Rejcek Srečko, Hrastnik v Ponikvo. Postavljeni so za zvaniki I/4 Merhar Stefan, admin. zvanik, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Jerive Anton, brzojavec, Ljubljana gor. kol.; Matjašič Janez, brzojavec, Maribor glav. kol.; Žagar Bogomir, brzojavec, Maribor glav. kol.; Tršan Janez, brzojavec, Ljubljana glav. kol.; Berčič Franc, brzojavec, Ljubljana glav. kol.; Žabkar Janez, komerc. zvan. Jesenice; Pokorn Elza, komerc. zvan. Ljubljana gor. kol.; Fröhlich Katarina, admin. zvan. kurilnica Ljubljana I glav. kol.; Mičulinč Ciril, brzojavec, Ljubljana glav. kol.; Klančar Jožef, komerc. zvanik, Ljubljana gl. kol.; Kampijut Leopold, skladiščnik, Ljubljana glav. kol.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

Srčne, živčne in ženske bolezni se uspešno zdravijo v DOBRNI

Do 15. junija kompletno 20 dnevno zdravljenje (autobus, hrana, stanovanje, kopeli in zdravnik) za Din 1200.—. Prospekti zastoj! 639

že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

685

tovarna Jos. Reich.

Šmarješke Toplice pri Novem mestu

učinkujejo proti vsem kroničnim boleznim. 14dnevna cela oskrba v predsejzi do 30. junija 560 Din. Prospekti zastoj! 1090

Lekarna Trnkoczy 669 Ljubljana, Mestni trg 4 Tel. 2186 P. z. r. 10755

Ljubljana

Nedelja, 19. aprila 1931.: Ema. Pravoslavni. 6. aprila: Evtihije.

Ponedeljek, 20. aprila 1931.: Sulpicij. Pravoslavni. 7. aprila: Georgije.

Nočno službo imata v nedeljo lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti, v ponedeljek pa lekarni Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohine na Rimske cesti.

■ Osrednja protituberkulozna liga ima danes svoj občni zbor v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, Miklošičeva c. št. 20 ob 9:30 uri. Ob tej priliki bo prirejena tudi zanimiva razstava propagandnega gradiva domačih in inozemskih protituberkuloznih lig. Razstava. Iprta od 8. ure dalje. Vabimo vso javnost, da si ogleda to razstavo in prisostvuje obnemu zboru, na katerem bo tudi predavanje g. Franca Debeveca: Skrita tuberkulozna obolenja.

Koks za kovače in centralne kurjave iz angleškega premoga 75 Din za 100 kg Iranko pilarno nudi Ljubljanska mestna plinarna. 327

■ The English Players. Hamlet v izvirniku na našem odru. Ponovno opozarjamo na ponedeljkovo gostovanje skupine gledaliških igralcev na našem dru. Gostovanje bo v opernem gledališču, nakar se prav posebno opozarjamo. Skupina angleških igralcev, ki gostuje sedaj po Jugoslaviji, šteje 19 članov. V Ljubljano pridejo preko Italije in gostujejo pozneje v Zagrebu in Beogradu. Predprodaja pri dnevni blagajni v operi.

■ St. Jakobsko-trnovske moške Ciril Metodove podružnice redni občni zbor se vrši dne 25. aprila t. l. v gostilni Putrich, Dolenjska cesta ob 8. uri zvečer. 1093

■ Pogreb blagopokojne gospe Karoline Goljevščekove bo danes ob 4. uri popoldne izpred cerkve Sv. Krištofa k Sv. Križu.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so: Marija Triller, roj. Bernig, 84 let stara, gostilničarka in posestnica, Cerkvena ulica 3, zasebnica, Florjanska ulica 30; Darinka Beve, 2 in pol meseca stara, hči gostilničarja, Tržaška cesta 11; Marija Peklenk, roj. Smuk, 83 let stara, vdova mestnega delavca, Vidovdanska

cesta 9; Andrej Gaberec, 66 let star, železniški delavec v p. Baraka 12 za solo v Sp. Siški. Blag jim spomin, žalostno naše sožalje!

■ Prekinjeni občni zbor »Filharmonične družbe« v Ljubljani se nadaljuje v ponedeljek 20. aprila ob 18. uri v Glasbeni Matici.

■ Vajeniški tečaj za nemščino. Zveza obrtnih združenj v Ljubljani bo priredila za obrtne vajence tečaj za nemščino, ki se bo pričel 22. t. m. Prijave sprejema zvezino načelstvo v ponedeljek 20. t. m. zvečer po vajeniškem predavanju, ki bo v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti št. 20 v Ljubljani.

■ Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Derenda. 1047a

VIKTOR MEDEN veležganjana, tvo nica likejev, uma, vinjaka in b ezalkoholnih pijač 915 LJUBLJANA, Celovška cesta 10

F. Fajdiga sin Zaloga pohištva in tapetniških izdelkov Ljubljana, Sv. Petra cesta 7 Ustanovljena leta 1879 317

Maribor

m Rezultati ljudskega štetja v Krčevini. Predmetna občina Krčevina šteje sedaj 2159 prebivalcev. Od teh je 1126 moških in 1033 žensk. Nemcev je 160, ostali so Slovenci. Prebivalstvo občine je od l. 1921. naraslo za 200 ljudi.

m Zborovanje šahistov. Danes popoldne ob 10. uri bo v kavarni Central seja šahovskega kluba.

m Gasilska slavnost v Kamnici. V nedeljo 3. maja bodo v Kamnici blagoslovili novo motorno brizgalno, po blagoslovu pa priredili veliko veselico na mariborskem otoku.

m Trstenjakova razstava. Opozarjamo na današnjo otvoritev slikarske razstave Anta Trstenjaka ob 11. uri v veliki kazinski dvorani. Dolžnost vsakega Slovenca je, da se seznani z življenjem najmanjšega slovenskega naroda, Lužičkih Srbov, ki ga je Trstenjak upodobil.

Radi kvalitete in cene — samo »Karočevlje!« 985

m Zalostna usoda jugoslovanskih otrok v tujini. Včeraj so privedli iz Hamburga v Maribor tri otroke nekega Mihajloviča, ki je bil tamkaj zaposlen kot železovilvar ter je pred dobrim letom v razburjenju ustrelil svojo ženo, po rodu Poljakinja in se sebe. Otroci, ki govorijo samo nemško, so bili oddani prehodno v tukajšnji banovinski dečji dom, odkoder se jih bo odpremilo v dečji dom v Negotinu, ker so tjakaj pristojni. — Pred nekaj časa so bili istotako sem privedeni trije otroci K. iz Hornsteina na Gradiščanskem. Njih oče se je ustrelil, mati je pa izginila neznano kam. Ti otroci, ki so bili oddani v dečji dom v Sento, oz. v Belo Crkvo, so govorili nemško in hrvatsko in se čutilo Jugoslovane.

m Nova trgovina A. Lesjak, Gosposka ul. 11 nudi po najnižji dnevni ceni stalno svežo prazno kavo, čaj, maslo, riž, olje, moko in vsa druga živila. 1005

m Modni salon za dečke in deklice se priporoča: Ilse Šušteršič, Maribor, Tattenbachova ulica 26. 1095

Celje

* Seja občinskega odbora okoliske občine bo v soboto 25. aprila ob 20. v občinski posvetovalnici na Bregu.

* Za torčko predstavo v Mestnem gledališču, na kateri gostujejo Ljubljanci v »Mladolletje«, se še dobijo vstopnice v knjižarni Goričar in Leskovšek.

* Tombola. Osrednje društvo nižjih poštinih in telegrafskih uslužbencev krajevna skupina v Ljubljani, priredi dne 3. maja t. l. ob 3. uri pop. VIII. veliko dobrodelno javno tombolo, ki bo imela 10 glavnih dobitkov.

* Predavanje g. dr. Pivka. Opozarjamo na zanimivo in aktualno predavanje g. dr. Pivka o »Mesijanizmu med Slovanci«, ki bo jutri, v ponedeljek ob 20. v mesčanski šoli.

* Nalezljive bolezni v Celju in okolici. V času od 22. marca do 31. marca je bilo stanje nalezljivih bolezni sledeče: legar v okolici 1; škrlatica v mestu 1, v okolici 2; davica v okolici 1; šen v okolici 1.

* Nova hiša na Dečkovem trgu je dobila večeraj streho. Komaj pred tremi tedni so začeli z zidanjem pa so med tem časom delali z doslej v Celju neznano hitrostjo tako, da je hiša že pod streho. Stavbeniku g. Jordanu gre vse priznanje za njegovo delo.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je 17. t. m. umrla 84-letna dminarica Sterleker Helena iz Sevnice ob Savi, 18. t. m. pa 23-letna železničar Josipina, žena rudarja iz Griž. V Konjicah je 17. t. m. umrl dimnikar Kump Josip.

* Pasji kontumace tudi v okolici občine. Za mestno je tudi okoliska občina odredila strogi pasji zapor. Vsi psi morajo imeti varne nagobnike ali pa jih morajo odrasle osebe voditi na močni vrvi, mačke pa se morajo držati v hišah.

* Nesreče. 25 letni steklarski pomočnik Karat Slavko od Sv. Trojice pri Rogatcu se je pred 14 dnevi v steklarni pri Sv. Križu pri Rogatki Slatini vrezal v levo roko in mu je kosček stekla obtičal v mesu; ker se je potem pojavilo zastrupljenje krvi, je moral v celjsko bolnico. — 10letni sin čevljarja Stue Jože iz Vitanja je pri nogometu padel in si zlomil levo nogo. — V žagi v Poharju pri Zrečah je zagrabila cir-

kularka 18letnega žagarja Peškovnika Alojzija in mu bilo poškodovano levo roko. — 17letnega rudarja Polaka Leona v Lihovjah sta stisnila dva jamska vozička in mu zlomila levo nogo. — 11letni Jančič Ivan iz Telharja si je pri delu v mlinu zlomil desno roko. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

* Najdba. V Trubarjevi ulici je bila že pred štirimi meseci najdena browning-pistoła, najditelj pa jo je včeraj oddal na policiji, kjer jo lastnik dobi.

Zagorje

Gledališki oder. Lovsko društvo »Zlatorog« priredi danes na Lokah v dvorani Zadruga doma ob 18. uri ljudsko igr v 5 dejanjih »Lovski tat«. V osnovni šoli pod Sv. Planino bo tudi danes ob 15. uri gledališka predstava, in sicer »Skratki«.

Tombola. Kakor lansko leto, bodo tudi letos priredile naše vrle kolašice veliko tombolo, katere čisti dohodek se bo uporabil za naše premnoge male revčke.

Povrnitev izgubljenca. 13-letni deček D. H., ki se je več tednov polepal, se je v petek vrnil domov. Nazadnje je bil pri Karlovcu v službi pri nekem kmetu.

Kamnik

Občni zbor Kamniške podružnice Slovenskega planinskega društva bo v četrtek 23. aprila v restavracijskih prostorih Narodne čitalnice.

Današnji pevski koncert, na katerem nastopi 323 pevcev desetih pevskih društev kamniškega sresa, se vrši v dvorani kamniškega doma in ne v bivši orlovski telovadnici, kot je bilo prvotno določeno. Sprememba se je izvršila zato, ker telovadnica nima nikakega prostora, kjer bi se pevci zbirali, na prostem pa jim je to zaradi deževnega vremena onemogočeno. — Vstopnic je še dovolj na razpolago.

Kolesarski sport. Novoustanovljeni kolesarski klub se udeležil danes popoldne kolesarske dirke SK Diska v Domžalah.

Iz tujsko-prometnega društva. V ponedeljek zvečer se vrši v restavraciji A. Cerar važna seja tujsko-prometnega društva.

Vreme. Oskrbnik koč na Veliki planini nam sporoča, da je zapadlo v zadnjih dneh 30 cm novega snega in je smuka na Veliki planini prav ugodna.

Kranj

Dražba lova. Lov občine Mavčiče je izdražil na dražbi dne 14. t. m. absolvirani pravnik g. Lenček Niko iz Skofje Loke za 13.005 Din.

Davek na blagovni promet. Stranke, ki se želijo tudi za leto 1931 pogoditi z občino glede plačila davščine na blagovni promet, naj se zglasijo v pisarni mestnega županstva, bodisi oesbo ali pa naj stavijo pismene ponudbe, da se izognejo kazenskim posledicam.

Dražba gramoza. V pisarni sreskega cestnega odbora v Kranju (hotel Nova pošta) se bo vršila v ponedeljek 20. aprila ob 9. uri dop. javna dražba za dobavo gramoza za cesto od Hraštja do Činčič ter za cesto od Konjederca do Kokrice.

Seja vodovodnega odbora. Prva seja vodovodnega odbora se bo vršila v pisarni mestnega županstva v ponedeljek ob 9. uri dopoldne. Obravnavala se bo predvsem odobritev računov za leto 1931.

Koncert cerkvenih pevskih zborov. Danes v nedeljo 19. t. m. se vrši ob 15. uri popoldan v dvorani Ljudskega doma pevška prireditve, pri kateri nastopijo cerkveni zbori zahodnega dela kranjske okrajne.

Brezje

Pred kratkim se je vršil ustanovni občni zbor tujsko-prometnega in olepševalnega društva. Razne nepravilnosti v vodstvu so povzročile nesoglasje in občni zbor se je moral raziti. Društvo bi bilo za nas velikega pomena, toda le tedaj, če bi se res upoštevala želja vseh vaščanov, kajti le v skupnosti je moč in blaginja celokupnosti.

Odlikovan je bil s srebrno medaljo za državljanske zasluge ugledni vaščan g. Pohar Florjan.

Na velikonočni ponedeljek se je vršila prva prireditve sokolske čete Brezje-Mošnje. Dosegla je velik uspeh v primeri s prejšnjimi sličnimi prireditvami.

Bohinj

V Bohinjski Bistrici priredi drevi ob 20. uri Sokolsko društvo Koprivnik v dvorani tukajšnjega Sokolskega doma prekrasno igr »Miklova Zala«. Med odmore nastopijo pevci z narodnimi pesmimi. Vabimo vse Bistričane, da se predstave udeležijo.

Proračun blejske občine

Kakor znano, je blejska občinska uprava te dni sprejela proračun, ki izkazuje Din 3 milijone 183.755 dohodkov in prav toliko stroškov. V podrobnostih navajamo sledeče postavke:

Dohodki. Gospodarstvo: leta 1930 (36.000 Din) leta 1931 56.000 Din (v oklepajih je proračun lanskega leta). — Glavnica: (8.892.50 Din) napram 2.253.000 Din. — Pristojbine (20.800 Din) napram 34.200 Din. — Javne naprave: (53.000 Din) napram 243.000 Din. — Razni dohodki: (400 Din) 400 Din. — Izredni dohodki (1000 Din) 1000 Din. — Davščine: (324.500.60 Din) napram 596.153.04 Din.

Stroški. Dozdevni upravni primanjkljaj: 20.814.16 Din. — Gospodarstvo: (14.400 Din) napram 44.822.10 Din. — Uprava: (64.400 Din) napram 71.022 Din. — Glavnice: (88.700 Din) 386.950 Din. — Redarstvo: (26.100 Din) napram 48.400 Din, presežek je namenjen za povečanje javne razsvetljave. — Javna dela: (78.000 Din) napram 2.323.000 Din. Presežek je namenjen v iznosu 2.250.000 Din za napravo kanalizacije. — Zdravstvo: (24.500 Din) napram 27.300 Din. — Drugi stroški: (145.250 Din) napram 24.965.78 Din. — Socialno skrbstvo: (25.200 Din) 9490 Din. — Šolstvo in prosveta: 175.990 Din, v tem je sklad za gradnjo nove šole 75.000 Din. — Kmetijstvo: (22.131.34 Din) napram 25.000 Din. — Izredni izdatki: (1000 Din) napram 2.600 Din.

Proračun znaša torej v dohodkih Din 3 milijone 183.755-05 in tudi toliko stroškov ter s 100-odstotnimi dokladi na vse državne neposredne davke od skupnega prepisa 228 tisoč 317.39 Din.

Občni zbor Geografskega društva

V petek 17. t. m. ob 18. uri se je vršil v Geografskem inštitutu na univerzi redni občni zbor Geografskega društva pod predsedstvom društvenega predsednika docenta dr. Melika. Poravnana točka dnevnega reda so bila poročila posameznih odborov o delovanju društva v preteklem poslovnem letu. Iz poročil je bilo razvidno, da je bilo glavno delo kakor že doslej posrečeno izdajanje »Geografskega Vestnika«, katerega poslednji letnik je društvo posvetilo udeležencem III. kongresa slovanskih geografov in etnografov, ki se je vršil v preteklem letu v Jugoslaviji. Izdaje lista so tudi letos omogočile le izdatne podpore od ministrstva prosvete, kr. banske uprave, mestne občine ljubljanske, zbornice za trgovino, obrt in industrijo itd. Poudariti je treba, da so se o »Vestniku« slovanski gostje jako pohvalno izrazili. Tudi s pripravami za kongres je imelo društvo mnogo posla, dasi jih ni vodilo društvo kot tako. Pripravlja pa se že tudi prihodnji letnik »Geografskega Vestnika«, ki bo predvidoma izšel v letošnjem oktobru. Društvo je stopilo tudi v stik z našim Vojno-geografskim inštitutom v Beogradu radi nomenklature na novih specialnih kartah, ki jih ta zavod pripravlja. »Vestnik« zamenjava društvo z okoli 120 revijami.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: docent dr. Anton Melik, predsednik; prof. dr. Valter Bohinec, podpredsednik; fil. Svetozar Ilesič, tajnik; prof. dr. Roman Savnik, blagajnik; fil. Franjo Pengov, knjižničar; ref. Rudolf Badjura, prof. Silvo Kranjec in asist. dr. Ivan Rakovec, odborniki; notar Matej Hafner, prof. Josip Breznik, dr. Jože Rus, revizorji.

8000 otrok bodo cepili

Ljubljana, 18. aprila. V krškem srezu se je zadnja tri leta v pomnoženem številu pojavljala škrlatinka. Vsi varnostni ukrepi niso zalegli, zato je bilo treba radikalno poseči vmes. Na predlog srezkega zdravnika dr. Vidmarja v Krškem in po odobritvi kr. banske uprave se prične v ponedeljek 20. t. m. cepljenje proti škrlatinki v masah. Cepljenih bo 8000 otrok od 2. do 16. leta.

Cepljenje bo izvršil Drž. higijski zavod v Ljubljani pod vodstvom direktorja dr. Pirca. V ponedeljek zjutraj se odpelje iz Ljubljane v krški srez avtokolona Higijskega zavoda z 8 zdravniki in sestrami-pomočnicami. Cepljenje se bo vršilo v 8 krajih: v St. Jerneju, Kostanjevici, Sv. Križu, Cerkljah, Catežu, Vel. Dolini, Krškem in pri Sv. Duhu in bo trajalo od 5. zjutraj do 22. zvečer. Vršilo se bo v 4 partijah pod vodstvom dr. Pirca, dr. Petrovičeve, dr. Bezića in dr. Karlina. Vsaka partija bo cepila 2000 otrok.

Cepljenje, pri katerem bodo pomagali zdravnikom in sestram pomočnicam občinski tajniki in učitelji(ce), se bo vršilo tri ponedeljke zaporedoma. Cepilo se bo z Dickovim toksinom, sestavljenim iz šarlahovih streptokokov, ta toksin proizvaja Drž. higijski zavod v Zagrebu. Pri prvem cepljenju dobi cepljenec 500 enot toksina, pri drugem 2000 in pri tretjem 10.000. Po tretjem cepljenju nastopi imuneteta, ki varuje otroka ves čas mladostne dobe.

Vse priprave je po nalogu Higijskega zavoda izvršila zdravnica dr. Petrovičeva iz Ljubljane, ki je dala v navedenih krajih cepljenja potrebna navodila. Vsak otrok je že prejel karto, s katero bo prišel h cepljenju. Na kartah se bodo zabeležili datumi cepljenja in se bodo te karte po zadnjem cepljenju shranile v Higijskem zavodu, otroci pa bodo prejeli spričevala.

Pripominjamo, da je pričujoče cepljenje ena najbolj velikopoteznih zdravstvenih akcij, kar jih pomnimo v naših krajih.

Popisovanje ciganov

(Epizoda iz ljudskega štetja.)

Preteklo soboto se je vršilo v Novem mestu popisovanje vseh ciganov novomeškega sreza. Orožništvo je imelo ne malo dela, dokler je zbornalo vse številne in po celem raztegnjenem srezu raztresene ciganske družine. Cigani so zelo družabni ljudje in samotarjev med njimi ni skoro nikdar. Prišlo je vse: staro, mlado in najmlajše, moški in ženske in vse se je zbralo pred pisarno šmihel-stopiške občine v Kandiji. To je bil živ-zav! Stirje orožniki in en policaj so le s težavo vzdržali objestne prebivalce naših gozdov in vzdrževali red.

Pri popisu se je izkazalo, da se nahaja med domorodnimi cigani tudi več tujecev-ciganov iz črnomojskega in krškega sreza ter celo iz Italije, namreč iz Notranjske, iz postojnske okolice. Naši cigani so vsi Brajdiči. 218 so jih popisali, pa še niso prišli vsi k popisu. Nekateri bodo popisani v kaznilnici, drugi na »gotovanju« v kakem sosednjem srezu, mogoče pa, da koga sploh ne bo najti. Je r- »svojevrvsten ta ciganski rod.

Dvajsetim ciganskim družinam je popisovalna komisija izdala legitimacije. Vsak družinski poglavar se je moral podpisati na legitimacijo svoje »družine«. Pa se ni znal prav nobeden. Pomočiti so morali kar po vrsti palce desnih rok v črnilo in jih pritiskati na listino. Pismenih je med tem življenjem zelo malo. Mladji Janko Brajdič, ki je posloval pri popisovanju kot tolmač in poročevalec, čita in piše, pa njegov bratranec Jaka, bivši »cuksfirar« istotako, sicer je pa revščina med njimi.

Zanimivo, da so med vso tako številno družajo le trije pari poročeni cerkveno, vse drugo je poročil stari po cigansko. Pa to bolj drži, kot drugje vsi žegni.

Katro Brajdič, mater peterih otrok, je vprašal član komisije, če je poročena.

— Nisem.

— Kje pa si dobila otroke?

— Tukaj malo, tam malo, pa se nabere. gospod — se je glasil odgovor.

Popis bi bil brez pomoči župnih uradov sploh nemogoč, ker niti en cigan ne ve, kdaj je rojen. Za kraj rojstva se že skoro ni mogoče zmotiti: ali pod smreko ali pa v arestu.

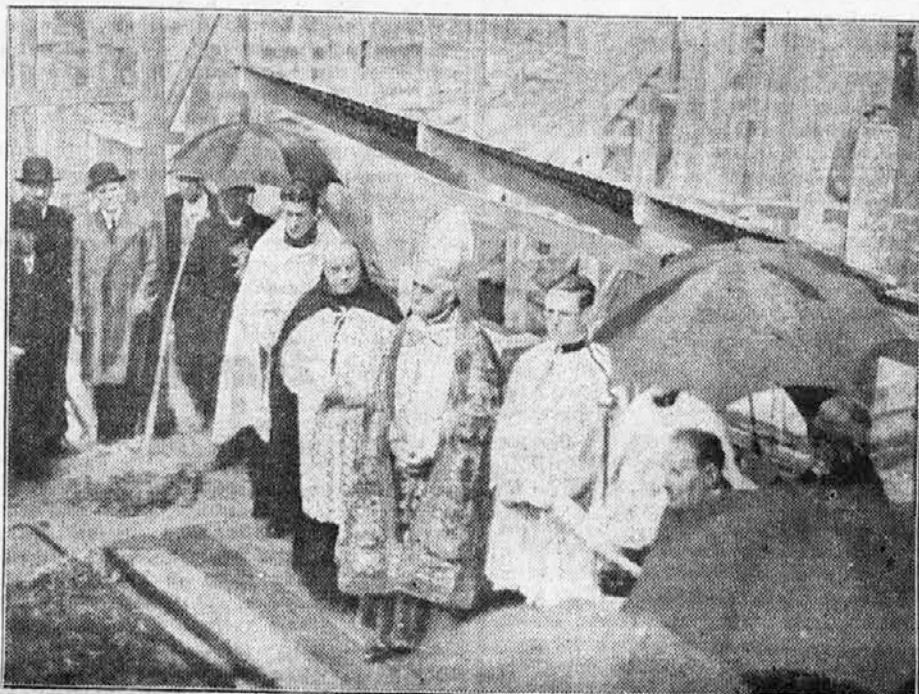
Dobre volje so bili cigani, da ne bo s popisom kaj hujšega, še bolj zadovoljni pa so bili popisovalci, da je bilo to sitno delo za njimi.

Slovesna blagoslovitev temeljnega kamna

za visoko palačo Pokojninskega zavoda v Ljubljani -- Plod ljubezni do bližnjega, solidarnosti in socialne pravičnosti

Skupina zastopnikov in predstavnikov naše javnosti pri slovesni blagoslovitvi. Od desne na levo spredaj: ban g. dr. Drago Marušič, divizionar g. B. Ilić, zastopnik ministra za pravosodje predsednik dr. Rogina, banov pomočnik dr. Pirkmajer in zastopnik ministra za socialno politiko načelnik dr. Dolšak.

Knezonaškof dr. Anton Bonaventura Jeglič govori pred blagoslovitvijo temeljnega kamna. Na desni župnik dr. Rant.

Ljubljana, 18. aprila.

Danes dopoldne je g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič ob asistenci župnika dr. Ranta slovesno blagoslovil temeljni kamen nove visoke zgradbe Pokojninskega zavoda na vogalu Dunajske in Gajeve ulice.

Številne goste, zastopnike vse naše javnosti, so sprejemali na prostoru, kjer je bil kamen blagoslovljen, predsednik Pokojninskega zavoda g. Vrtovec, ravnatelj zavoda dr. Sagadin in podravnatelj dr. Vrančič. Prostor, na katerem je bil improviziran oltar, je bil okrašen z državno zastavo. Okoli se je nabralo številno občinstvo, ki je z zanimanjem sledilo ceremonijam. Slovesnost je otvoril predsednik g. Vrtovec, ki je prečital najprvo listino, katero so v kovinasti puščici vzdali v temeljni kamen, nato je po nagovoru zbrane goste kot predsednik Pokojninskega zavoda, poudarjajoč, da pomeni ta dan mejniki v razvoju zavoda in novo dobo glede konsolidacije zavarovanja privatnih nameštencev. Da naše zrno bo imelo lebo in nam bo letina pod varno streho, kakor je zaklical naš veliki glasnik Oton Zupančič, se je dvignil zavodov dom, ki bo glasnik boljše bodočnosti zasebnih nameštencev in ključ svobode in našega gospodarskega napredka. Idejo za zgradbo palače na tem mestu je dal naš mojster Jože Plečnik. Načrte pa je izdelal, kakor znano, zavodov arhitekt inž. Vladimir Šubic. Srednji trakt palače je že pod streho.

Prva visoka zgradba, zazidana na 16 m visokih stebrih v živo konglomeratno skalo, bo že letos pod streho in zadnji trakt bo spomladaj pripravljen za vselitev. Nova stavba naj bo vidni spomenik enodušnosti vseh naših krogov za velike in skupne gospodarske cilje. Naj bo glasnik modernih socialnih stremeljenj in zakonodaje naše države. Naj bo simbol do svojih neomajne ljubezni našega naroda do svobodne, močne in konsolidirane Jugoslavije do našega ljubljanskega kralja Aleksandra I. in visoke naše dinastije ter nov impulz za podvig naše domače umetnosti in kulture.

Vas pa, sivolasi naš narodni vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič, prosim, je zaključil predsednik g. Vrtovec svoj govor, da izvršite blagoslovitev.

Knezoškof dr. Jeglič je nato izrazil svoje veselje, da mu je dana prilika, izvršiti blagoslovitev temeljnega kamna tako lepe palače, ki je v ponos vsemu narodu in plod ljubezni do bližnjega in ljubezni do samega sebe. Stavba je jamstvo, da bodo naši zasebni nameštenci preskrbljeni v starosti. Poslava sama je omogočila zgradbo, lajšala bo stanovanjsko bedo, delavcem bo dana možnost zaslužka, s čimer je zopet izražena ljubezen do bližnjega. Zelen je,

naj vlada na tem prostoru poštenost in krščanski življenje, nato je pa opravil molitev in nato blagoslovitev temeljnega kamna.

Ban dr. Drago Marušič je poudaril, da je blagoslovljanje in polaganje temeljnega kamna za to novo palačo mnogo pomembnejše, kakor bi bilo za katerokoli drugo zgradbo. Ta slovesnost priča pred vsem o solidarnosti med delodajalci in delojemalci in o bratroljubju. Solidarnost je omogočila, da se bo zgradila nova zgradba s trudom vseh in bo v korist tudi poznejšim rodovom. Da je prišlo do tega dela, je bila potrebna socialna pravičnost, t. j. bratroljubje, ki je omogočilo složne napore delodajalcev in delojemalcev neglede na posamezne interese za obstanek nameštencev tudi v starosti. Na solidarnosti in bratroljubju je zgrajena tudi vsaka državna ideja in zato smo se z veseljem odzvali vabilu, da damo tej slovesnosti potreben poudarek.

Z jedrnatimi in pomembnimi besedami so nato s kladivom udarili na kamen ter želeli Pokojninskemu zavodu in vsemu življenju, ki se bo odigravalo v novi palači, srečo in uspeh, banov pomočnik dr. Pirkmajer, načelnik banske uprave dr. Dolšak, ki je zastopal za držanega ministra za socialno politiko dr. Preko, divizionar g. Ilić, župan dr. Puc, predsednik deželne višjega sodišča dr. Rogina, ki je zastopal ministra za pravosodje, podpredsednik zbornice TOI g. Ogrin, industrijalet Dragotin Hribar, podpredsednik Pokojninskega zavoda g. Lovšin in dr. Božič, komisar OUZ dr. Krek, generalni tajnik Zbornice TOI dr. Windischer in drugi.

Ob 13. je bil na čast gostom banket v Zvezdi, na katerem je predsednik po pozdravu našega vladarja Nj. Vel. kralja in njegovega presvetlega doma, kateremu so navzoči vzdiknili trikratni »živjo«, prečital pozdravne in vdanostne brzojavke kralju in ministrom. Po govorih številnih predstavnikov naše javnosti, zlasti pa gospodarskih krogov, je bila slovesnost zaključena.

Jesenice

Otvoritev nogometne sezone. Pomladansko nogometno sezono bo otvorila današnja nogometna tekma, ki se bo odigrala popoldne na igrišču pod Možakljac v Kurji vasi med domačim SK Bratstvo in rezervo SK Primorje iz Ljubljane. Za tekmo vlada med sportnim občinstvom, ki ga je na Jesenicah precejšnje število, veliko zanimanje.

Občni zbor. V sredo 22. t. m. bo letna skupščina Rdečega križa ob 20. uri v mestnem magistratu z običajnim dnevnim redom.

Novomeška ženska bolnica

Z novim proračunskim letom je tudi javna ženska bolnica v Novem mestu prišla v banovinsko last in v njeno upravo. Mestna občina novomeška se je sicer izrekla, da bi v slučaju potrebe tudi ona prevzela bolnico, vsekakor pa je brez dvoma ugodnejše za zavod in za splošnost, da je bolnica dobila novega gospodarja v obliki Dravske banovine, ki bo s svojo finančno močjo zavod ne le vzdrževala na dostojni višini, temveč ga boljšala in večala, vsaj je kljub intenzivnemu delu dose-danjega upravnega odbora še marsikaj potrebno. Pred vsem mislimo na porodniški oddel. Tudi sekundarij je potreben.

Z zadnjim marcem je prenehala funkcija dosedanjega upravnega odbora, ki je sestojal iz gospodov, prosta Karla Čerina, odvetnika dr. Ive Česnika, trgovca Jurija Picka, notarja Matije Marinka ter primarija dr. Ivana Gostiše. Načeloval je upravnemu odboru nekdanji mestni župan g. Fran Perko. Mnogo se je storilo v zadnjih letih. Nakupilo se je več njiv ter se deloma spet prodalo z velikim dobičkom, tako da ima bolnica denar in še mnogo sveta kar zastoj. Dobro se je gospodarilo. Zgradili so se novi svinjaki z greznico, svinjsko kuhinjo in hlev z remizo. Zlčna ograja okoli bolnice in ob kapiteljski strani celo llna betonska ograja sta zelo izplešali zunanje lice neposredne okolice. Notranji prostori so se povsem na novo preplekali in preslikali, prekrile so se vse strehe, preuredili se je vrt, tako da prevzemnica ne bo imela drugega, kot vse to še razširiti in povečati, manjka joče dopolniti, pa se bo dolenska metropola postavila in z njo cela bonovina.

Tla so se udrla pod pogrebci

Novo mesto 17. aprila 1931.

Prejšnjo nedeljo je umrla v podgorski vasi Hrušici posestniku Rakarju mati. V torek se je zbrala k pogrebu vsa soseska, da izkaže poslednjo čast priljubljeni starki. Polno je bilo ljudstva pred hišo, še več pa se jih je zgnelo v vežo. Zabito krsto so baš postavili med vežna vrata, ko je zadaj v veži nekaj zaškripalo, zahreščalo in zagrmelo, in nenadno so se znašli vsi vežni pogrebci v kleti pred hišo. Vdrl se je strop in s pohištvom vred je vse zagrmelo v globino. Nastala je prava panika, ker so ljudje mislili, da se pogreza zemlja, nevedoč, da je pod trhljem vežnim podom klet. Naravnost čudno je, da se ni pripetila nobena večja nesreča. Potočena sta bila le neka ženska ter domači sinček. Oba sta v domači oskrbi.

Pri obledeli sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni boleznii je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozareček naravne »Franz Josefove« grenčice. V zdravniški praksi se »Franz Josefova« vođa radi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

Pismo iz Cerknice

Cerknica, 17. aprila.

Sedaj nam je pa že začelo nagajati pravo aprilsko vreme. Do torka smo imeli še nekaj časa lepo; v torek ponoči se je pa kar na lepem spreobrnilo. Najprej je začelo deževati, zjutraj je pa snežilo kot v najhujši zimi. Hitro so bila pobeljena tla, a popoldan je že posijalo solnce in tako smo se zapadlega snega hitro iznebili. Kajpak na slivnici in Javorniku ga je še vedno dovolj. Čeprav je bil v četrtek zelo lep dan, je v petek spet cel dan deževalo, po vrhovih je tudi močr- snežilo. No, april nas potegne kakor se mu zljubi.

V petek je odšlo več cerkniških fantov k vojakom. Letos so se zelo mirno poslovili od Cerknice. Po navadi so bili vsi pijani, letos ni bil nobeden; dočim so se vseh bližnjih krajih tudi letos držali stare navade, da so se namreč na ta dan napili. Izjemo so delali edino cerkniški fantje in s tem so se zelo častno odrezali. Z odhodom k vojakom, je tukajšnji Sokol izgubil pet članov — telovadcev.

Tudi pri nas se je že po malem pričelo stavbno gibanje. Seveda o kaki novi hiši ni govora. To se zgodi vsake kvatre enkrat, da v Cerknici sežidajo novo hišo. Stavbno gibanje je pri nas le v tem, da kako staro hišo popravijo ali ji pa kaj prizidajo. Letos so že nekaj hiš nekoliko povišali in prenovili, tako, da Cerknica počasi le dobiva lepše zunanje lice; dočim ima skoro še ravno toliko hiš kot pred desetimi leti.

Tudi naš cestni odbor se zelo trudi, da nam kolikor je mogoče zboljša ceste. Znan je, da naše ceste zelo trpe od velikega prometa in jih je le težko držati vedno v redu. V tem pogledu si bo odbor nekoliko opomogel s cestnim valjarjem, katerega si je nabavil pred nekaj meseci. Sedaj je valjar že nekaj dni v delu na naših cestah. Nekaj časa so urejevali cesto proti Dol. Jezeru, sedaj pa delajo na glavni cesti proti Marofu, kajti ta cesta je izmed vseh najbolj razdrapanja in je potrebna temeljitega popravila. — Gradnja banovinske ceste Begunje—Sv. Vid je po nekaj mesecih spet v polnem obratu. Pri gradnji te ceste je zaposlenih več sto delavcev in kakor je že znano, jih je bilo pred kratkim na novo sprejetih 300.

V petek je bil v Grahovem živinski in kramarski sejem. Ker je bilo jako slabo vreme, je bil obisk zelo pičel, tako s strani ljudi kot kramarjev.

Danes vprizori tukajšnje gasilno društvo igro »Stari in mladi«. Igra se vrši v Sokolskem domu, začetek pol osmih. Med odmori bo sviralala godba cerkniškega gas. društva. Vabljeni!

Pismo iz Trebnjega

Seja prosvetnega odbora našega Sokola, ki se je vršila v četrtek, nam je pokazala, da delamo. PO, ki mu predseduje aglini naš brat Marjan Tratar je položil račun svojega letošnjega delovanja, v katerem je bila najvažnejše otvoritev sokolske knjižnice v Trebnjem. Nablralna akcija je imela nepričakovan uspeh. — Knjižnica je odprta kot javna knjižnica vsako soboto zvečer in priporočamo vsemu prebivalstvu, da se je pridno poslužuje. Iz poročil dalje posnemamo, da je sokolski tisk v Trebnjem zelo razširjen, odnosno, da je trebanjsko sokolsko društvo edino društvo, kjer so vsi člani upravnega odbora naročeni na Sokolski glasnik, vsi člani tehničnega in prosvetnega odbora na Sokol in naraščaj in deca na Našo radost. Posnemanja vredno. Dramatski odsek je bil tudi pridno na delu ter je vpriporil dramo Mati, s katero je gostoval v Trebnjem in Mokronogu. Po izčrpnem dnevnem redu je poročal brat Tratar, da bo danes ustanovni občni zbor Sokolskega društva v St. Lovrencu pri Trebnjem. Pozivamo vse člane našega društva, da se udeležijo ustanovitve sosednjega sokolskega društva v čimvečjem številu. Odhod z opoldanskim vlakom oš lepem vremenu pa peš in povratek z vlakom. Te dni so odhajali na svojo vojaško dolžnost naši fantje. Mislili smo, da bo šlo letos brez običajnega pretepa. Ali smo se uračunali. Na delavnik so se zbrali na Zaplazu pri Čatežu, kjer je običajno romanje rekrutov. Po preobličju zaužitega alkohola, je nastal krvav tepež iz katerega sta izšla dva hudo ranjena s teškimi telesnimi poškodbami. Tudi v Mirni peči je bilo slovo rekrutov krvavo. Dogodki v Trebnjem in Mirni peči pa niso osamljeni in imamo te dni vse polno teh fantovskih izgredov, ki nas vznemirjajo in se opravljene bojimo vsakoletnega odhoda novincev h vojakom, ker se ponavadi ti dnevi vedno krvavi, in vsemu narodu v sramoto.

Slovenjgradec

Smrt uglednega meščana. V sredo je umrl po dolgi in težki bolezni g. Schmautzer Luka, tukajšnji kovaški in podkovski mojster in posestnik, v starosti 55 let. Blagi pokojnik je bil obče spoštovan, mirnega in lojalnega značaja, kar je tudi dokazal njegov velik pogreb. Obrtna vest. Te dni je otvoril svojo obrt pleškarski in črkošlikarski mojster g. Smeš Ignae iz Maribora in se nastanil v Gollovi hiši. Ljudsko štetje se naši popisovalni komisariji že končali. Material bo pregledal še revizijski odbor. Naše mesto je naraslo za preko 200 ljudi in šteje sedaj preko 1300 prebivalcev, kar je tudi razveseljiv napredek. V znamenju denarne krize. Na deski na okrajnem sodišču je nabitih 9 dražbenih oklicev in 7 prodaj radi zaostalih davkov.

Potovanje po zvezdi večernici

51. Čučruči je prišla Danica za roko in jo potegnila za seboj. Pričeli sta se spenjati po strmih skalah, iz katerih so le tu pa tam poganjale velike planinke rdeče barve, ki so omamno dehtele. Gora se je vedno bolj strmo dvigala proti nebu. Plezanje je postajalo naporno in težavno. Tudi večerilo se je že. Nastajala je grozna noč v divji samoti...

52. Krilata zver se je urno spustila k svojemu gnezdu. Ko se mu je docela približala, so njeni mladici grozansko zaskebetali, da je Dušan šlo skozi ušesa in mozeg. Kljub temu je budno pazil ter se pripravil na ugoden trenutek. Prišel je. Zver se je oprijela skale in položila dečka v bližino gnezda, da bi ga umorila. Tedaj je osvobodeni Dušan naglo nameril samokres in ustrelil zmaja najprej v levo, potem pa še v desno oko...

Zazidan zaklad v Tegetthofovi hiši v Mariboru

Čigavi so kartaginski zlatniki, ki so jih našli v loncu?

Maribor, 18. aprila. V Mariboru so pred dnevi porušili rojstno hišo admirala Tegetthofa, ki je porazil italijansko brodogradnjo v pomorski bitki pri Visu. Hišo je kupil neki podjetnik in zgradil na njenem mestu novo stavbo. Ob tej priliki se je našla vzdolž zidov peščena ploščata posoda (lonc), pokrita s kamenito pricinkovano ploščo. V loncu sta bili dve plasti zlatih novcev. Plasti sta bili ločeni po vmesu. Posebna komisija je dognala, da so zlatniki iz starega afriškega mesta Kartagine, in sicer iz tretjega in drugega stoletja pred Kristusom, torej stari že nad dvatisoč let. Kako so prišli ti zlatniki v Maribor? Sodba veščakov je, da so prišli zlatniki sem za časa punskih vojn, ko je slavni kartaginski vojskovodja pripeljal svojo armado iz Afrike čez Španijo, Galijo in preko Alp na Rimljane v sedanjo zgornjo Italijo. Takrat se je poizgubilo mnogo Hanibalovih beguncev tudi sem v te kraje. Zanimiv je spor radi najdbe. Komu pripadajo Hanibalovi novci? Ali prejšnjemu lastniku hiše ali kupcu ali obrtniku ali delavcu zidarju, ki je pri rušenju stare hiše našel starinski denarni zaklad?

Starka rešila otrokoma življenje

Preprečena strašna nesreča -- Otrok v plamenih

Poljčane, 17. aprila. Te dni bi se v Luščki vasi pri Poljčanah kmalu pripetila strašna nesreča. Dva otročiča, 4-letna Urška in 2-letna Micika, bi gotovo našla grozno smrt v ognju, da ju ni iz preteče nevarnosti še o pravem času rešila 70-letna žena. Ker je zdaj pač tisti čas, ko se da zunaj kaj zaslužiti, je tudi mati omenjenih otrok hodila na delo. Otroci pa — ker je bil tudi mož z doma, so ostali sami doma. V takih okolištinah pa se kaj čestda rada zgodi nesreča. Tako tudi tokrat. Otročiča prepuščena sama sebi, sta začela stikati in brskati vsepovsod. Slednjič sta se znašla pri štedilniku. Starejša je odprla vrata in vsa vesela je bila, ko je uzrla notri še žarečo žerjavico. S papirjem je drezala vanjo in se radostno poigravala. Pri tem pa ji je padel žareči kosček na krilce, ki se je vnelo, da je punčko mahoma objel plamen. V strahu in vsled bolečin se je vrgla nesrečnica na po-

Novo mesto

Izlet na Jadran pripravlja »Jadranska Straza« svojim članom in prijateljem za binkošne praznike. Novomeška podružnica »J. S.« opozarja zainteresirane na tozadevni razglas v Koširjevi izlozbi na trgu kraljeviča Petra ter sprejema prijave. Vsi, ki imate čas in sredstva, izrabite izredno priliko!

Cepljenje kož v novomeškem zdravstvenem okrožju se bo vršilo po sledečem redu: 1. maja Veliki Slatnik ob poldnevni popoldne, Gaberje ob treh, Brusnice ob štirih in Orehovec ob petih popoldne, 2. maja: St. Peter pri Novem mestu ob dveh popoldne, Bela cerkev ob treh in v Družinski vasi pri Zorkotu ob štirih popoldne, 5. maja: Novo mesto ob sedmih zjutraj. Prečna ob eni popoldne. Smihel ob pol treh in Birčna vas ob pol petih popoldne. 6. maja: Mirna peč ob pol eni ter Karteljevo ob štirih popoldne. Pregled se bo vršil teden dni kasneje. Stariši se pozivajo, da pripeljejo svoje otroke k cepljenju točno ob navedenem času in istotako k pregledovanju, pri katerem se jim bo izročilo potrdilo o cepljenju, ki ga otroci neobhodno potrebujejo. Novomeško učiteljsko društvo bo zborovalo v soboto 2. maja na tukajšnji deški osnovni šoli. Med drugim je na programu tudi poročilo o pedagoškem tečaju v Ljubljani. Fantje se zbirajo... V petek in soboto je bilo kaj živahno po naših cestah inulicah. Vrskanje, prepevanje, z zelenjem okinčani vozovi, veseli fantje z roženkrautom in rožmarinom za klobukom, objokana dekleta.

Mokronog

V visoki starosti je umrl v Mokronogu g. Janez Barjera, kolarski mojster, šrom okolice znan kot dobrovoljček, original in poštenjak. — Pluščici je podlegel Janez Pišek iz Ribjeka, mlinar pri g. Pencu v Mokronogu v starosti šele 25 let. N. p. v m. Zalujočim sožalje!

Brežice

Gledališke vpriporitve. Dramatični odsek Sokolskega društva v Brežicah priredi v nedeljo popoldan igro »Prostozidarji« v veliki dvorani brežiškega Narodnega doma. Sokolska četa v Globokem pri Brežicah vpripori v nedeljo 19. t. m. veseligrro »Rodeljub iz Amerike«. — Poselite!

Vlomi. Ze več let razsaja v okolici vasi Čatež pri Brežicah vlomilska tolpa, katere ima na piki vinske hrame. V noč od nedelje na ponedeljek, to je 12. na 13. t. m. sta se dogodila zopet dva vloma, vendar pa vlomilci niso imeli sreče, bili so obakrat najbrže prepeodeni. Prvikrat so vlomili v hram last g. Tomšeta Josipa na Čatežu, ker tu ni bilo sreče, so poizkusili vdreti v hram last g. Urekarja Antona, a tudi to pot so se uredili.

Ptuj

Tatvina. Kapucinarji nimajo sreče. Bili so v kratkem času že dvakrat okradeni. Tatovi so si privoščili suhega mesa. Tatovi so si pa obetali več plena pri mestnem načelniku g. Brenčiču. Pa tudi tu niso imeli posebne sreče. Spili so nekaj vina in vzeli nekaj cigar. Ker so imeli tako malo plena, so si jezo ohladili s tem, da so zmešali poper z zdrobom. Da jih ne bi zasledili policijski pes, so svoj sled papiricirali. Upajmo, da bodo kmalu prišli po svoje plačilo pred sodnika.

Dolnja Lendava

Sreski cestni odbor Dolnja Lendava je o namestitvi odborovega tajnika razpravljaj o smislu odloka kr. banske uprave v Ljubljani V. No. 401-1 z dne 19. januarja 1931. v svoji javni seji dne 21. februarja 1931 ter povsem posloval po določilih imenovanega odloka, kar je razvidno iz zapisnika navedene seje. Ni res, da bi bilo nujno potrebno razpisati tajniško mesto, temveč je zadeva s citiranim poslovanjem urejena, s čimer je cestni odbor tudi storil svoj dolžnost.

krat se je poizgubilo mnogo Hanibalovih beguncev tudi sem v te kraje. Zanimiv je spor radi najdbe. Komu pripadajo Hanibalovi novci? Ali prejšnjemu lastniku hiše ali kupcu ali obrtniku ali delavcu zidarju, ki je pri rušenju stare hiše našel starinski denarni zaklad?

Tegetthoffova sablja

Pri rušenju Tegetthoffove rojstne hiše v Mariboru so našli tudi v medstropju v že razpadlo usnjevinu ovito admiralsko sabljo z zlatimi okraski. Dognalo se je, da je to sablja admirala Tegetthoffa. Na vsak način zelo zanimiv predmet za mariborsko muzejsko zbirko. Tegetthoffovi predniki so se baje priselili v Maribor iz Holandije, torej je bil admiral Tegetthoff potemtakem holandske narodnosti, pa ne nemške, kakor mnogi trde.

Radio

Ljubljana, nedelja, 19. aprila. 9.00 Dr. Jože Kovačič: Pravne norme, ki zadevajo našega kmeta. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje, p. dr. R. Tominec. 10.20 Ferdo Jelenc: Nauk o serviranju. 11.00 Radio orkester. 15.30 Prenos koncerta kamniškega pevskega okrožja. 20.00 Operetne arije z orkestrom pojeta gđ. Anita Meze in g. Mirko Jelačin. Napoved in poročila. 22.15 Hawaii-jazz. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, nedelja, 19. aprila. 11.30 Dopoldanski koncert. 12.00 Opoldansko zvonjenje. 12.05 Dopoldanski koncert (dalje). 12.30 Kuhinja. 17.00 Godalni kvartet. 20.30 Večerni koncert Radio orkestra. 21.50 Novice. 22.00 Plesna glasba.

Beograd, nedelja, 19. aprila. 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.30 Poljedelstvo. 11.00 Plošče. 12.30 Opoldanski koncert Radio orkestra. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Zdravstvo. 17.30 Ciganska glasba. 19.30 Predavanje. 20.00 Glasbena uganke IV. 20.30 »V petek«, komedija v 1 delu. Schlesinger. 21.00 Koncert. 22.00 Novice. 22.20 Po Evropi.

Praga, nedelja, 19. aprila. 8.00 Orkestralni koncert. 9.00 Orgle. 9.30 Nabožna glasba. 10.30 Delavska ura: Angleška sobota. 11.00 Moderna češka glasba. 12.05 Bratislava. 15.40 Sokolski kongres. 16.00 Moravska Ostrava. 19.05 Bratislava. 20.00 Kabaret. 21.00 Vojaška godba. 22.20 Koncert.

Ljubljana, ponedeljek, 20. aprila. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio-orkester. 18.30 Dr. Anton Bajec: Italijanščina. 19.00 Prof. France Vodnik: Poljščina. 19.30 Zdravstvena ura. 20.00 Nega avtomobila, g. Sirca. 20.30 Večer Radio-orkestra. 22.00 Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, ponedeljek, 20. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Prenos zvočnega filma. 18.30 Novice. 19.50 Književna ura. 20.20 Uvod k prenosu. 20.30 Berlin (koncert). 22.30 Novice. 22.40 Po tujih postajah.

Beograd, ponedeljek, 20. aprila. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.30 Otroška ura. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Glasba v hotelu »Moskva«. 19.30 Francoščina. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Berlin. 22.30 Novice. 22.20 Jugoslovanski koncert.

Praga, ponedeljek, 20. aprila. 11.30 O modi. 12.30 Moravska Ostrava. 16.05 Plošče. 16.30 Radio orkester. 19.15 Klarinet. 20.30 Koncert. 21.00 Radio orkester v Brnu. 22.20 Moravska Ostrava.

Ljubljana, torek, 21. aprila. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Koncert Radio-orkestra. 19.00 Dr. I. Rakovec: Z življenji predpotopnih živali. 19.30 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. 20.00 Sattnerjev večer izvajajo pevsko društvo »Ljubljana«. Uvodno besedo govori dr. A. Dolinar. 1. Pevsko društvo »Ljubljana«. 2. Samospevi g. Dragota Zagarja. 3. Narodne pesmi poje zbor »Ljubljana«. 21.15 Radio orkester. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, torek, 21. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Koncert v kavarni »Corso«. 18.30 Novice. 20.00 Predavanje. 20.30 Komorni koncert. 21.30 Koncert (klavir in bariton). 22.30 Novice. 22.40 Labka glasba.

Beograd, torek, 21. aprila. 11.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert Radio orkestra. 16.00 Plošče. 17.00 Klavir. 17.30 Narodna glasba (plošče). 19.30 Nemščina. 20.00 Večerni koncert. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Plošče.

Praga, torek, 21. aprila. 12.25 Radio orkester v Brnu. 11.15 Plošče. 16.20 Otroška ura. 16.30 Koncert Radio orkestra. 19.30 Bratislava.

Sokolstvo

Sokolska župa Celje Leto za leto so posamezna društva vabila na svoje nastope tudi sosednja društva. V mnogih slučajih sta se isti dan vršila in neposredni bližini po dva javna nastopa. Članstvo je bilo prekomerno zaposleno, zlasti telovadci in telovadke so v dobi javnih nastopov imeli malokatero nedeljo in praznik prost, da bi ga lahko izrabili za odpočitek. Malo je bilo društev, ki bi priredila javni nastop z lastnimi močmi. Po večini so se sklicevala na slabo finančno stran in na razlog, da nastop z lastnimi močmi ne more priti do veljave. Letos, ko je sokolska župa narasla za 125%, ako prištevamo še posavska društva, se bodo morala tudi vabila k sodelovanju kolikor mogoče omejiti. Župna uprava prepušča društvom, da po lastni uvidevnosti vabijo druga društva, tem pa je pripuščeno, da se zleta udeležijo, kakor jim to najbolj kaže. Sokolska župa Celje šteje 49 društev in 6 čet, tedaj 55 edinic. Lahko se zanimalimo v položaj, kam bi posamezna društva zašla, ako bi vsako društvo računalo na udeležbo iz vseh mogočih društev cele župe. Nekatera društva so že prijavila svoje nastope, ki se pričnejo v mesecu maju in končajo v mesecu septembru. Mnogo društev pa svojega nastopa še ni prijavilo. Bratska društva se naj s sosednjimi društvi sporazumejo, kateri zlet smatrajo obvezen, da se ga društva iz sosesčine udeležijo. Razen župnega zleta, ki je obvezen za vsa društva, naj bi se število javnih nastopov s sodelovanjem drugih društev čim najbolj omejilo. S tem pa, kakor že rečeno, se ne namerava braniti bratskim društvom, ki praznujejo bodisi svoj jubilej ali drugo pomembno slavnost, da bi ne smela vabiti drugih društev. Naša dolžnost je, da se podpiramo in delamo za skupnost, toda skrbeti moramo, da s tem ne obremenjujemo preveč svoje članstvo. Zdravo!

Brat Tošo Primožič znani olimpijski in svetovni prvak v telovadbi nastopi 29. t. m. na svečani telovadni akademiji, ki jo priredi Sokolsko društvo Zagreb I v proslavo smrti Zrinskega in Frankopana, v zagrebškem gledališču. Brat Primožič nastopi s svojimi vrhunskimi vajami na krogih. Za ta njegov nastop v Zagrebu vlada veliko zanimanje ne le med Sokolstvom, ampak tudi med ostalim občinstvom. Bratu Primožiču želimo veliko uspeha. Zdravo! Uspešno delovanje Sokolstva na Hrvaškem. Sokolska župa in Sokol v Belovaru sta pred kratkim prevzela v svojo uporabo Sokolski dom bivšega »Hrvaškega Sokola«, kjer bosta lahko neovirano delovala. Kakor je znano, je Sokolski dom v Belovaru eden najlepših na Hrvaškem, opremljen z vsem potrebnim telovadnim orodjem, inventarjem in potrebnimi lokali. Zgrajba Sokolskega doma ostane še nadalje last mestne občine, sokolske organizacije pa bodo v njem brezplačno razvijale svojo delavnost. Poleg tega dobivajo sokolske organizacije od mestne občine stalno letno podporo.

Sport

Hašk zaključil turneje.

Hašk je na češkoslovaški turneji odigral tri tekme vse z negativnim rezultatom. Zanimivo pri tem je, da je bil večinoma tehnično in v polju mnogo boljši, dočim je pred golom popolnoma zatajil. V Plzinu je izgubil proti mestni reprezentanci 1:4, v Pragi proti praški reprezentanci 1:4, v Brnu proti Zidenicem 0:1.

Poslednji smuški tečaj na Staničevi koči se prične dne 23. t. m. in ga vodi priznani savezni nastavnik dr. St. Kmet. Smuka v Triglavskem pogorju je uprav idealna, dnevi so z malo izjemo lepi in solnčni. Prava pomladanska smuka se bo pričela šele sedaj, ko nastaja gori solnat spomladanski sneg (Firnsschnee). V tečaju so predvideni tudi skupni izleti ter bodo udeleženci imeli priliko uživati najlepšo visokoalpsko smuko. Prostora je še dovolj, ter se prijave še vedno sprejemajo. Tečaj lahko obiščejo tudi posamezni smučarji samo — nekaj dni, ako jim čas ne dopušča, da so ves čas v tečaju. Udeleženci tečaja odidejo lahko skupno iz Ljubljane dne 22. t. m. ob 15. popoldne, prenočejo v Mojstrani v hotelu Rabič, od kjer je skupni odhod na Staničevo kočjo ob 5. zjutraj. Nosači so na razpolago.

Današnji sport v Ljubljani.

Današnja nedelja v Ljubljani je popolnoma v znamenju nogometa. Poleg otvoritve prvenstvene sezone, se vrši tudi mednarodna tekma. Tekme se vrše na igriščih Ilirije in Primorja. Igrišče Ilirije: ob 9. Jadran : Slovan, ob 16. Ilirija : Hakohai.

Igrišče Primorja: ob 8.45 Reka : Natakara, ob 14.30 Grafika rez. : Hermes rez., ob 16.15 Grafika : Hermes.

Drugorazredna tekma Jadran : Slovan je nekaj derby II. razreda. Zmagovalec ima sigurne izgleda za prestop v I. razred.

Popoldne naletil Ilirija na močnega nasprotnika, ki je letos dosegel prav lepe uspehe napram renomiranim nasprotnikom. Hakoah sestoji večinoma iz znanih dunajskih in budimpeštanskih internacionalcev. Na igrišču Primorja se dopoldne srečata Reka in Natakara. Favorit je Reka. Najvažnejša bo tekma Grafika : Hermes. Slednji nujno potrebuje točk, ker se zaradi jesenske zabrane nahaja na zadnjem mestu v tabeli. Tekma je odločilne važnosti za zadnje in predzadnje mesto. Jesensko srečanje se je končalo s 3:3.

Sport v Mariboru.

Ob 14. uri bo na Vodnikovem trgu start kolesarske dirke »Peruna« v Falu (30 km). Ob isti uri se prične na igrišču S. K. Rapida prvenstvena nogometna tekma S. K. Rapid II : S. K. Zelezničar II (sodnik Bergant), ob 15.30 pa na istem igrišču prvenstvena tekma SK Zelezničar I : SK Rapid I (sodnik Cimperman iz Ljubljane).

Nogometna sekcija SK Celje javlja, da se naj odsej vsa korespondenca naslavlja na načelnika g. V. Hobacherja, Celje, kolodvorska restavracija.